

DOMOVINA

Upravništvo »Domovine« v Ljubljani — Knaflijeva ulica 5
Uredništvo »Domovine« — Knaflijeva ulica št. 5/II,
telefon 8122 do 8128

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 din, polletno 18 din,
celoletno 36 din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno
12 din, polletno 24 din, celoletno 48 din. Amerika letno 1 dolar.
Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani št. 18.712.

Beseda našim prijateljem in prijateljicam

Ze vrsto let velja za nas geslo: »Naročnik za »Domovino«, »Domovina« za naročnika.« Naš list se ga je zmerom držal. Prav tako velika večina naših zvestih naročnikov in naročnic. Kakor sodimo iz pisem, ki smo jih prejeli od mnogih prijateljev in prijateljic našega lista, je bila velika večina z nami zelo zadovoljna. Vse bomo storili, da bo enako in še bolj zadovoljna z nami tudi v bodoče. Ne sme priti nikjer do zamere. Zlasti naj nam ne zamerijo dopisniki, če jim ne moremo vsega objaviti. Tiskovni zakon je strog. Včasih pa dopisa ne moremo objaviti, ker je nejasen in ne moremo dognati, kaj dopisnik želi. Naj se dopisniki zavedajo, da objavimo vse, kar se le da objaviti.

Zdaj, ob koncu leta naj ponovno izrečemo obžalovanje, da imamo nekaj naročnikov, ki zanemarjajo svoje dolžnosti do lista. Ne razumemo njih nevhvaležnosti. Kljub temu, da so

vse leto prejeli list v redu in bili zadovoljni z njim, ostajajo dolžni naročnino. Ni nam prijetno, da jih moramo zapisati v »rune bukve« kot svoje slabe prijatelje. Zamudniki, sedite takoj za mizo in izpolnite položnice, da si bomo spet prijatelji in da se bomo lahko zanašali na vas kakor na ostalo pretežno večino naročnikov. »Domovina« stane vse leto le 36 dinarjev, kar je tako majhen znesek, da ga lahko vsakdo premore.

Vsi, ki ste zadovoljni z nami, ne pozabite v začetku novega leta reči besedo za nas med sorodniki, prijatelji in znanci, ki še niso v vrstah naročnikov. Vsak naročnik naj skuša pridobiti vsaj enega novega naročnika in vsaka naročnica vsaj eno novo naročnico! Pomislite samo, če bi se vrste naročnikov za enkrat povečale in s tem tudi dohodki povišali, koliko laže bi še izboljšali list, da bi ga bili potem še bolj veseli, kakor ste ga zdaj.

O izseljevanju in vračanju naših ljudi

Zaradi pomanjkanja industrije v Sloveniji je bil naš človek že od nekdaj navezan na zaslužek v tujini. Bivša avstrijska ustava je izseljevanje zabranjevala samo če je šlo za vojaške obvezance, sicer pa se za izseljenje ni nihče brigal. Hudo malo je avstrijsko vladno brigalo, kod vse se je presežek našega ljudskega naraščaja razkropil po svetu.

Prvo veliko izseljevanje iz Slovenije je bilo v drugi polovici 19. stoletja, ko je nastal velik razmah industrije v Zedinjenih državah. Vse je poskušalo priti v deželo zlata. Največ se je izselilo ljudi iz črnomeljskega, kočevskega, logaškega, štijaškega in novomeškega okraja. Seveda se jih je mnogo vrnilo razočaranih, v Ameriki pa je ostalo mnogo vojaških obveznikov, ki so zbežali čez veliko lužo pred vojaško suktnjo in bili prisiljeni ostati tam zaradi preteče kazni. Taki slovenski fantje in z njimi drugi so ustanovili potem v Ameriki slovenske naselbine in računamo danes, da je preko 250.000 priseljenec slovenske krvi v Ameriki.

Po svetovni vojni se je mnogo bivših vojaških beguncev vrnilo v osvobojeno domovino, a ker so si v Ameriki ustvarili dobro življenje, so se po večini vrnili nazaj čez morje. Podatki, ki jih je izseljenski referent banske uprave sestavil na podlagi približnostnega štetja po občinskih upravah leta 1931., obsegajo število tistih, ki so se v zadnjih 50 letih za stalno izselili. Iz okraja Brežice se jih je izselilo po teh podatkih 1727, iz okraja Kamnika 3930, iz okraja Kočevja 17 tisoč 328, iz okraja Kranja 3908, iz okraja Krškega 6619, iz okraja Laškega 812, iz okraja Litije 4427, iz okraja Ljubljane 4924, iz Ljubljane-mesta 235, iz okraja Logatca 4788, iz okraja Novega mesta 8372, iz okraja Radovljice 1308, iz okraja Celja 2405, iz okraja Lendave 3094, iz okraja Dravograda 2097, iz okraja Gornjega grada 1652, iz okraja Konjic 1118, iz okraja Ljutomera 711, iz

okraja Maribora desni breg 1276, iz okraja Maribora levi breg 1347, iz okraja Murske Sobote 5968, iz okraja Ptuja 1316, iz okraja Slovenjega Gradca 804, iz okraja Šmarja pri Jelšah 2684, iz okraja Črnomlja 8475 in iz Maribora mesta 228; skupaj 91.873. Ker pa so občine nabrale te podatke samo za tiste, ki so se za stalno izselili neposredno iz domače občine, moramo ceniti skupno število izseljencev že tedaj na 100.000 oseb.

Razmere teh izseljencev so samo toliko znane, da so po večini poročeni, da imajo naraščaj in naraščaj spet otroke, tako da lahko računamo, da živi v tujini nad 350 tisoč Slovencev. V Zedinjenih državah jih bo okrog 250.000, v Argentini 20.000, v ostalih državah Južne Amerike 5800, v Kanadi 6 tisoč, v Avstraliji 2000, v Nemčiji 30.000, v Franciji 16.000, v Belgiji 5000, na Holandskem 3000 in v raznih drugih državah 16 tisoč.

Pod vlado bivše Avstrije se za versko in narodno vzgojo izseljencev ni nihče brigal. Po prevratu se je izseljevanje za nekaj časa ustavilo, vendar so hoteli ljudje v svet za zaslužkom tudi iz osvobojene domovine. Vlada se je takoj lotila ureditve tega vprašanja. L. 1921. je izdala zakon o izseljevanju in pravilnik za izvrševanje zakona. Ustanovila

je v Zagrebu izseljenski komisariat in za vodstvo celotne državne izseljenske službe pri ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje poseben odsek za zaščito izseljencev. V zakonu o ustrojstvu vojske in mornarice je izseljevanje omejeno samo od 18. leta starosti pa do odslužitve obveznega kadrskega roka.

V letih 1921. pa do 1937. je šlo iz dravske banovine v prekomorske države 19.007 izseljencev, vrnilo pa se jih je 7.723. V evropske države pa je šlo iz Slovenije v letih 1927. pa do 1937. 31.265 izseljencev, med tem ko je ostalo od l. 1924. do l. 1937. v prekomorskih deželah 11.274 izseljencev iz od l. 1930. do l. 1937. v evropskih državah 11.352.

V maju l. 1928. je bivši oblastni odbor ustanovil svoj lastni izseljenski urad, ki se je po ustanovitvi banske uprave preosnoval v izseljenski referat, v katerega področje spada skrb za socialne, prosvetne in gospodarske koristi naših izseljencev, izseljeniških povratnikov, priseljencev in njih svojcev. Banska uprava dravske banovine vstavlja letno v svoj proračun za podpiranje izseljencev in priseljencev 250.000 din, ki jih razdeljuje med dobrodela izseljenska in priseljenska društva, poravnava potne stroške izseljenških duhovnikov in učiteljev, nabavlja knjige za otroke naših izseljencev in podpira siromašne priseljence in begunce. Ustanovljen je tudi poseben sklad za podpiranje izseljencev pri Hranilnici dravske banovine v Ljubljani, ki je od l. 1932. do 1938. izplačal na podporah že 351.000 din. Ta sklad zbira tudi sredstva za podpiranje kolonizacije izseljenških povratnikov.

Izseljevanje pred osvobojenjem in ustanovitvijo Jugoslavije ni bilo urejeno. Naši rojaki so se izseljevali na slepo. Povratniki niso dobivali nobene pomoči, nihče se tudi ni brigal zanje. Po ustanovitvi Jugoslavije pa se je uvedlo smotrno izseljevanje: možnost obstanka v tujini se mora dokazati. V večjih središčih naših izseljencev so naši konzulati, izseljenski korespondenti, izseljeniški učitelji in duhovniki. Poskrbljeno je tudi za prvo pomoč izseljencem, ki se siromašni vračajo v domovino. Izseljenski povratniki imajo pravico polovične voznine od državne meje do železniške postaje, kamor so namenjeni. Ako pa so čisto brez sredstev, imajo pravico do četrtinske voznine, a ta četrtina gre na račun izseljenskega sklada. Sklad za podpiranje izseljencev pri Hranilnici dravske banovine izplačuje siromašnim izseljenškim povratnikom v prvem letu povratka primerne podpore. Na obmejnih železniških postajah in na sedežih banskih uprav so postavljeni izseljenski nadzorniki zato, da obvarujejo izseljence in povratnike izkoriščanja.

Zaslužek sezonskih delavcev je velika pomoč Prekmurju

Murska Sobota, decembra. Pred nekaj dnevi je prispela iz Nemčije zadnja skupina prekmurskih sezonskih delavcev. Bilo jih je samo za dva vagona. Zdaj prihajajo le še prav majhne skupinice, ki so se z odhodom v domovino zakasnile. Vseh skupaj je prispelo 10 velikih in ena manjša

skupina, s katerimi se je vrnilo skupno 6381 oseb, od tega 3370 moških in 3011 žensk.

Toda niso bili to sami Prekmurci, kakih 1000 delavcev je bilo iz Vojvodine in Slavonije, nekaj tudi iz ostalih delov Slovenije. Vseh skupaj je bilo v Nemčiji letos okrog 6000 Prekmurcev na sezonskem delu. Go-

spodarski pomen tega sezonskega dela je za ubožno Prekmurje ogromen. Povprečni zaslužek vsakega delavca v Nemčiji je bil letos srednji. Nekateri so se pri povratku zelo

hvalili, drugi pa so bili zaposleni v krajih, kjer se je letos zaslužilo mnogo manj kakor prejšnja leta. Skupno so Prekmurci prinesli domov nad 24 milijonov dinarjev.

Kokoš mora znesti 140 jajc na leto

»Berliner Tageblatt« hoče med svojimi bralci zbuditi zanimanje za rejo malih živali in je te dni objavil članek pod gornjim naslovom: Članek pravi med drugim:

Reja malih živali je važna, ker daje dolgo vrsto važnih sirovin. Celotni pregled uspehov, ki jih je dosegla Nemška državna zveza rejcev malih živali, bo pokazala razstava malih živali od 6. do 8. januarja v Leipzigu. Nasproti lanskemu letu zvišano število prijav za Leipzig kaže, kako je zanimanje močno naraslo. Še jasneje pa govorijo številke: skupna vrednost nemškega malega živalstva znaša po vestnih cenitvah 1200 milijonov mark. Ta vsota podaja samo neposredno vrednost, a uvaževati je treba tudi posredne koristi. Tako cenijo izboljšanje sadnega drevja in drugega rastlinstva zaradi čebel na 300 do 500 milijonov mark letno. Iz rejstva malih živali nam prihajajo kožušina, naravna svila, jajca, meso in mnogo drugega, kar skupno da približno eno desetino vseh kmetijskih pridelkov na leto. Ne samo prebivalci na deželi, temveč tudi velikomeščani se lahko peča z malimi živalmi, če ima le košček zemlje. S tem more prispevati mnogo k prehrani svoje družine, hkratu pa si pridobiti dober postranski zaslužek.

Najvažnejša naloga je, da pri posameznih živalskih vrstah zvišamo dohodek. Nemška državna zveza rejcev malih živali je nastavila številne tozadevne svetovalce iz različnih strok, ki se z motorji vozijo po deželi in so v pomoč vsem članom zveze, katerih število sega že do enega milijona. Hočejo pa to panogo gospodarstva še bolj razširiti. Danes se računa, da kokoš znese na leto 80 do 90 jajc. To število pa se hoče v Nemčiji dvigniti na 140 letno, ne da bi bilo za to treba več krme. Poskusi z najboljšimi vrstami so pokazali, da je ta meja kot povprečna mera dosegljiva. Pa tudi na drugih področjih malega živalstva je treba napraviti isto. Rejec zajcev, ki začne z dvema zajkama, more

računati, da bo na leto dobil okrog 50 kg mesa in kakih 20 kož. Pri tem pa je treba upoštevati še to, da domači zajec živi največ od kuhinjskih odpadkov. Tudi koza je zadovoljna s skromno hrano, daje pa na leto povprečno po 560 litrov mleka. Ta donos bi bilo treba zvišati na 660 litrov letno. Na ogledovalnih potovanjih so pokazali žival, ki daje svojemu gospodarju na leto 1300 litrov mleka. Tudi reja sviloprejk se zelo razvija in daje znatne postranske dohodke. Okrog 50 gr kokonov da v treh meseceh že dobiček 200 do 300 mark.

Za prehrano prebivalstva važno poglavje je nadalje čebelarstvo. V stari Nemčiji je bilo kake tri milijone panjev, ki dajejo na leto do 200.000 stotov medu in 5000 stotov voska. Te množine pa še ne zadostujejo potrebam. Tudi na tem področju bi bilo treba doseči višji donos, da bi se nemške potrebe mogle poravnati iz lastnega čebelarstva. Zato je treba vzrediti nove roje in omogočiti prevoz čebel na dobro pašo.

Tako pravi nemški list. Mislimo, da bi tudi nam ne škodovalo, če bi se za rejo malih živali bolj brigali. Zlasti v Sloveniji in drugih naših pokrajinah, ki se s težavo preživljajo, bi pomenila reja malih živali pomembno gospodarsko panogo.

Politični pregled

Češkoslovaški državni minister Sidor je izjavil o skupnem državnem proračunu med drugim nastopno:

Novi češkoslovaški proračun prinaša novost, da so bili zmanjšani vsi izdatki

kolikor je bilo le mogoče. Splošno zmanjšanje znaša eno tretjino. Izdatki pa so bili še nadalje skrženi po lepem zgledu predsednika

republike Hache, ki je odredil, naj se postavka za plačo predsednika republike zmanjša za 237.000 češkoslovaških kron in postavka za uradne izdatke za 466.000 češkoslovaških kron. Po zdajšnjem stanju znašajo izdatki v skupnem proračunu 3.149.904.100, dohodki pa 3.157.623.560 češkoslovaških kron. Ti vsoti še nista končni, ker se pogajajo zdaj še z ministrstvom za vojsko, da bi tudi ono zmanjšalo svoj proračun.

Francoski veleposlanik v Rimu Poncet je obiskal italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana in mu izročil

odgovor francoske vlade na italijansko noto, s katero je Italija odpovedala sporazum,

ki je bil sklenjen l. 1935 med tedanjim francoskim ministrskim predsednikom Lavalom in Mussolinijem. Francoska vlada v svojem odgovoru pobija stališče italijanske vlade čes da ta sporazum nikdar ni stopil v veljavo. Res je da formalno ni bil odobren, toda praktično se je izvajal vsaj s francoske strani. Tako je na podlagi tega sporazuma bila popravljen meja med italijanskimi in francoskimi kolonijami v Afriki; Italija je dobila pri tem znatno ozemlje. Nadalje je na podlagi tega sporazuma bil na novo urejen pravilnik za Italijane v Tunisu, ki se niso pritoževali; vse do zadnjega, ko so bile na umeten način uprizorjene demonstracije proti Franciji. Sporazum je nudil vse možnosti za ureditev spornih vprašanj in na francoski strani nikdar ni manjkalo dobre volje. Francija je pripravljena razpravljati o morebitnih novih zahtevah Italije glede ureditve medsebojnih odnosov, toda

te zahteve se ne smejo nanašati na odstop zemlje.

ker Francija pod nobenim pogojem ne bo odstopila svojega ozemlja in bo svojo posest branila z vsemi sredstvi.

Fašistični poslanec Farinacci, ki se je te dni vrnil iz Abesinije, objavlja v listu »Regime fascista« daljši članek, v katerem nekako

terja Francosko Somalijo za Italijo

in ugotavlja, da se mora vprašanje Džibutija takoj urediti. Džibuti predstavlja vhod v italijanski imperij in nikakor ne gre, da bi bil ta vhod v tujih rokah, po vrhu pa še v rokah onih, ki so sovražno razpoloženi proti Italiji. V Džibutiju živi na račun Francije še zdaj okrog 2000 abesinskih beguncev katerim do-

Vaški apostol

PO L. GANGHOFERJU PRIREDIL R. B. 25

»Janez, ali si bolan?«

»Kaj pa misliš?«

»Toda nekaj pri tebi ni v redu!«

»Seveda... Da!«

»Hvala bogu, da si naposled vsaj priznal. Kar meni iztrisi svojo malho. Ali jo boš?«

»Če bi mati še živela, bi mi ona svetovala, kaj naj storim. Z očetom o tem ne morem govoriti. Zato sem si rekel, da pojdem k tebi. Peter je izkušen, sem si rekel in on mi bo že vedel svetovati.«

»Da, Janez!« Peter je sedel k Janezu na posteljo »Zdaj pa govori!«

Janez se je z rokami popraskal po kolenih in se začel izpovedovati. »No, veš, nekemu sem nekaj obljubil. Pa je že precej dolgo tega, kar sem dal besedo. Takrat se mi je zdelo, da jo bom lahko držal in vse je bilo čisto drugače, kakor je danes. Zdaj pa se je vse obrnilo. Zdaj mi je vražje nerodno, da sem takrat dal besedo. In vprašal bi te, kaj misliš ti. Ali lahko človek svojo besedo še umakne?«

»In to je vse?«

»Da, vse.«

»Nekaj ti bom rekel, Janez!« Peter je priščno stresel svojega prijatelja. »Se vpraševati si moral? Ti! Če reče kdo izmed slabih ljudi kakšno besedo. — ali se moreš nanjo zanesti? Ali ni njihova beseda, kakor sneg na ognjišču?«

Janez je težko dihal.

»Ali se nisi že sam zaradi tega jezil? In zabavljaj! Zdaj bi jih pa rad posnemal! Janez, Janez! Ali nisi ti eden izmed treh štirih dobrih ljudi? Ti! Ali nisi najboljši med njimi? Kaj naj bi na svetu še zdaj držalo, če beseda dobrega človeka ne velja več? Beseda dobrega človeka mora držati kakor železen žebelj! Da, prijatelj! Kar je lahko, ni zaslužno. Prav zato, ker je težavno, moraš ostati pri ročici! Saj si eden izmed dobrih! Saj si najboljši! V tebe še verjame!«

Nekaj časa sta mirno sedela in z upanjem v obeh je Peter opazoval mladega Gozdnika. Janez je potem vstal. »Da, seveda!« Vzel je robec iz žepa in se obrisal po čelu. »Saj sem si že mislil, da mi ne boš vedel nič drugega reči. No, hvala! Za pošten nasvet!« Janez se je vseknil »Bo pač moralo ostati tako, kakor je. Če sem res tako dober Po-zdravljen bodi, Peter! Toda slabi ljudje imajo lažje življenje.« Zavzdihnil je in šel iz čumnate. Peter se je smehljajal. Po dolgih dnevih je bil to njegov prvi nasmehek blaženosti. »Zdaj je spet pravi! Pomagal sem mu!« Ker je verjel v svojega Janeza, je verjel tudi v vse drugo. Železno verjel!

Odprl je omaro in vzel iz nje svojo praznjo obleko. Kakor za največje praznike se je hotel obleči, ko pojde k potovki po srečo za Liziko in botro Nano. Sodelovanje pri »božjem čudežu« — to je velika reč. In preden se je oblekel, se je še umil tako temeljito kakor na novega leta dan. Saj se začinja danes za Petra in vse druge, ki so mu dragi, novo življenje.

Roke so mu kar same od sebe nehale drgetati. Ko se je sklanjal nad vedrom z vodo, je mislil na gospoda Felicijana, kako bo on

vesel novega stola! In kakšno nepo pridigo bo lahko imel na velikonočno nedeljo o čudežih, ki se gode! In vsi ljudje bodo o tem govorili! Peter je že kar slišal župnika kako pripoveduje faranom. »Ali zdaj vidite v, hudobni ljudje? Kaj ne, zda? se nihče več ne smeje grbastemu apostolu! Sam bog je zaradi njega napravil čudež! In zakaj? Ker je Peter Zdzilek zaupal vanj in ker je veroval!«

Ko je Peter slišal nad vedrom tako govoriti gospoda Felicijana, pa je sedel v izbi mladi Gozdnik na klopi. Temno je bilo. Oče je stal pred njim. Menda je premišljal o nekem odgovoru svojega sina. Potem se je zasmel in rekel: »Zdaj pa vem, kaj je s teboj!«

»Tako?«

»Julka mi je povedala.«

»Tako?«

»Jezi te, ker se še nisva peljala k notarju.«

»No, Julka mora že vedeti!«

»Ti, tepec!« Gozdnik je udaril sina po ramih. »Zakaj pa nisi zini niti besede? Saj si lahko misliš, da se ne boš ženil s prazno vrečo! Kljun bi bil odprl! Gozdnikov dom je že vreden kakšne besede! Čeprav ga le nerad izpustim iz rok!«

»Seveda! Saj ste še v najlepših letih in bi lahko še dolgo vlekli!«

»No, je že prav! Samo, da ti je zlezlo z jezika!« Stari Gozdnik se je spet smejal. »Jutri se bova peljala!«

»Jutri se moram izpovedati.«

»Dobro, pa v četrtek.«

»Takat imam obhajilo!« Janez se je prijel za vrat. »Potem pa ženitovanjsko izpraševanje.«

pušča Francija še vedno nade, da bo Abesinija spet vrnjena negušu. Francoska Somalija po poslančevih besedah sploh nima več pravice do obstoja, da Francija ob Rdečem morzumu gotavlja, da Francija ob Rdečem morzumu nima več nikakih koristi. Zato da je do cela naravno, da mora svoje ozemlje na tem koncu Afrike prepustiti Italiji.

Podkarpatska vlada v Chustu objavlja, da so 21. t. m.

madžarski strahovalci napadli obmejno stražo pri Tekovu.

Ko je straža odgovorila s strelji, so pobegnili. Naslednjega dne so strahovalci napadli most med Romočevicami in Novim selom. Tudi tu je prišlo do spopada z obmejno stražo. Dva madžarska strahovalca sta bila ubita, trije ujeti, ostali pa so pobegnili nazaj preko meje. Ujeti strahovalci so izpovedali, da so v Užhorodu in Mukačevu posebna strahovalska taborišča, v katerih se urijo strahovalci za napade na Podkarpatsko Rusijo. Podkarpatska vlada je o tem obvestila osrednjo češkoslovaško vlado in obenem zagrozila s prekinitvijo nadaljnjih pogajanj z Madžarsko, če taki napadi ne bodo takoj prenehali in krivci teh napadov pozvani na odgovor. V zadnjih dneh je prišlo tudi do novih napadov poljskih strahovalskih tolpa na češkoslovaško mejo v tješinskem področju Poliske Tolpe so porušile več hiš. Pri Šanovu so vrgle na češkoslovaško ozemlje dve ročni granati, ki pa nista naredili posebne škode.

»Times« in drugi angleški listi so javili, da so

frankovska oblastva v Segoviji in Burgosu aretirala okoli 200 oseb.

Ob tej priliki je zunanje ministrstvo izdalo sporočilo, ki pravi, da je bila odkrita zarota. Neki oficir generalnega štaba ki je užival neomajno zaupanje generala Franca, je pobegnil z vsemi načrti k republikancem. Zaradi česar je bil nekaj dni mir na bojiščih. »Newyork Herald« poroča iz Bandaira, da krožijo na španski meji glasovi, po katerih je bil

izvršen atentat na Francovega ministra za javno varnost generala Amidasa.

Po eni vesti je bil zaboden z bodalom, po drugi pa so streljali nanj, ko je stopil v avtomobil. Nedavno je Amidasa odkril zaroto v Burgosu, ki je bila naperjena proti Francovi vladi. Na podlagi druge vesti so bili baje

»No, ves dan vaju župnik ne bo izpraševal.«

»Pa notar ob praznikih tudi ne bo utegnil. To bo treba opraviti že po veliki noči!«

»Radi mene! Če se tebi ne mudi!«

»Prav nič! Ne!« »Janez je vstal. »Pa hvala!« In stopil je proti vratom.

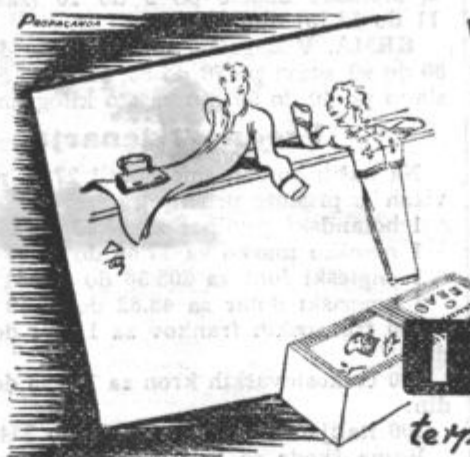
»Kam pa že spet?«

»Spat! To je najpametnejše, kar more človek storiti!« Na pragu je pogledal čez ramo: »Danes sem si mislil, da utegnemo imeti na sodnji prav, ker so Petru prepovedali pridigo vati, ker preveč natanko do besede vzame vse. Tega večina ljudi ne more prenesti. Tu mora biti človek že res dober.« Hripavo se je zasmejal. »Lahko noč, oče!«

Presenečen je gledal stari Gozdnik za njim. »No, tak ženin! Ljubezniv pa je! Spat se mu mudi!« Kakor bi bil hotel še dalje uživati na pogledu na zaspanega ženina, je stopil v vežo in strmel za Janezom, ki je počasi stopal po stopnicah na podstrešje. Potem je zaslišal še neke korake, ki so bili pa dosti glasnejši kakor Janezovi. Prihajali so s hodnika. Peter se je odpravil na vas. Tako moško je stopal, da je Gozdnik to takoj opazil in postal pozoren nanj. Ob soju z ognjišča je videl, da je Peter praznično oblečen. »Kaj pa spet ti? Ali si mar ti ženin? Kam si namenjen zdaj pod noč?«

»Dober večer daj bog, Gozdnik!« Še Petrov glas je bil prazničen. »Majhno pot imam še. No, saj boš še jutri zvedel!« Z lesketajočimi se očmi je Peter odšel.

Večer je bil topel. Dež je že ponehal. Dihal je po prsti. Nekaj oblakov je še blodilo po nebu. Gozdovi so bili vsi temni. Le bele meglice so se tu in tam dvigale nad njimi.

Vse, kar je prav . . .

govori perilo drug drugemu po pranju s terpentinovim milom »Oven«; da pa je tako lepo čisto in sveže ter prijetno dišče je zasluga mila »Oven«.

OVEN
terpentinovo milo

nanj oddani trije strelji in je bil hudo ranjen v želodec. Ker je že 76 let star, je njegovo stanje resno.

Po frankovskih vesteh

je bila med prazniki začeta ofenziva frankovske vojske uspešna.

Uradno poročilo republikanskega vrhovnega poveljstva pa pravi, da so republikanske čete pri Trampu čvrsto branijo in da so sovražne izgube velike. Sovražni napadi v odseku Segre so bili odločno odbiti. Republikanska letala so v letalski bitki sestrelila pet sovražnih letal. Sovražna letala so bombardirala Reus in je bilo ob tej priliki devet meščanov ubitih.

Kakor vse kaže,

pripravlja Kitajska veliko ofenzivo, ki se bo začela v začetku prihodnjega leta pri Čung-kingu.

Poročajo, da je maršal Čangkajšek izjavil, da se bo leta 1939 začela taka ofenziva, kakršne svet še ni videl. 600.000 Japoncem bo stalo nasproti šest milijonov Kitajcev. Računajo, da bodo v kratkem spet zasedli Kanton in Hankov.

Te dni je imela madžarska vladna stranka narodnega edinstva sejo, na kateri je pravosodni minister objavil

novi madžarski protižidovski zakon

ki ga je vlade predložila državnemu zboru. Novi zakon določa, da se smatrajo za žide vsi, ki so židovske vere, katerih starši so židje in vsi, ki so po svojem rodu polžidje. Za žide se ne smatrajo oni, ki imajo samo 25

odstotkov židovske krvi, in otroci staršev, ki so napol židovske krvi ali pa so se poročili po krščanskem obredu pred 1. januarjem leta 1938. Židje, ki so bili krščeni po 1. avgustu l. 1919., se ne smatrajo za arijce. Kot nežidi se smatrajo židi, ki so bili na fronti in so bili odlikovani z eno zlato, srebrno ali dvema drugima kolajnama. Enako se postopa z židi, ki so najmanj 50odstotni invalidi. Kot židovska podjetja se smatrajo ona, ki jih upravlja jo židi in kjer so predsednik, ravnatelj ali večina odločevalnih članov uprave židi. Novi zakon ne dovoljuje, da se državljanstvo pridobi s poroko. Notranje ministrstvo more potrebno ukreniti, da se preiščejo pravice državljanstva, ki so bile dosežene po 1. juniju l. 1914. Če se bo ugotovilo, da so židi dobili državljanstvo nepravilno, ga bodo izgubili in bodo še kaznovani. Židi so lahko poslanci samo pri židovski stranki in jih sme biti v državnem zboru samo 6% celokupnega števila poslancev. V magnatski zbornici ne sme biti židov. V državnih uradih in ustanovah židi ne bodo mogli biti zaposleni. Židov je lahko nameščenih v zdravniških, odvetniških, časopisnih, gledaliških in filmskih podjetjih samo do 6% in zraven 3% onih židov, ki so bili v vojni odlikovani ali pa so 50odstotni vojni invalidi. Židi ne smejo imeti vpliva na pisanje listov, na film in na gledališko umetnost. V podjetjih, v katerih je zaposlenih pet ljudi, je lahko en žid, v podjetjih z 10 nameščenj pa dva.

Glede na vesti o snovanju Velike Ukrajine, ki se snuje nekako tako, kakor da ne bo nihče Rusije vprašal za dovoljenje.

Nad obzorjem so se iskrile zvezde kakor oči, ki so prej jokale, pa so se potem zasmejale v veselju.

»Lepo vreme bo dal bog!«

Ves poln blaženosti tega mehkega večera je Peter snel klobuk in si ga pritisnil k ustom. Tako je šel doživljat svoj čudež.

Potovkina kočja je imela zaprte oknice. Tudi vrata so bila zapahnjena.

»Se je pač malo zamudila. Trst je daleč!«

Peter je sedel na klop pred hišo in čakal. Ko je sedel v temi, je prišla zdaj kakšna starka, zdaj kakšen fant ali otrok. Trkali so na vrata, razbijali nekaj časa, potem pa so šli. »Morda so tudi oni stavili na moje številke,« si je rekel Peter. »Denar bi vsi potrebovali.« In čakal je.

Ura je odbila enajsto, polnoči. Potovke ni bilo.

Ob treh zjutraj si je Peter mislil: »Najbrž se ni upala hoditi ponoči z denarjem po svetu! Zjutraj bo prišla.«

Šel je domov. Ker ni mogel zaspati, si je prižgal svečo in začel spet brati pridigo na gori.

»Blagor ubogim v duhu, zakaj njih je nebeško kraljestvo. Blagor —«

Jutro se je že sivilo. Peter je upihnil svečo in v polmraku bral dalje, črko za črko. Tako ga je dobila dekla, ko mu je prinesla žgance in mleko za zajtrk. »Tudi jesti mora človek! Da!« Pojedel je, zaprl sveto nismo in položil pest na platnico. Potem je vstal in se odpravil spet k potovki.

Pot je bila že vsa živa. Dekleta so hitela v cerkev, temno oblečena, kakor se spodobi za žalostne dneve pred praznikom vstajenja. Danes je bila izpoved za »mladeniče in za

dekleta. Za dekleta dopoldne, za fante pa popoldne.

Po cesti so hiteli drug za drugim. Prišla je Gozdnikova dekla. S pobešenimi očmi je stopila v cerkev, kakor živo kesanje.

Od jutra do večera so ljudje prihajali v cerkev in odhajali iz nje. S plašnimi obrazi so se bližali, z veselimi so cerkev zapuščali.

Ko se je začelo že mračiti, je stala kuharica kar pred vrati župnišča. »Danes je pa dolgo trajalo! Večerja je že davno kuhana!« Ker je že iz izkušnje vedela, da je gospod Felicijan na dan velikonočne spovedi zmerom slabe volje, mu je skuhalo vse tisto, kar je imel najrajši. In jed je že čakala.

Naposled je župnik prišel, v črnem talarju, z brevirjem v roki in s sklonjeno glavo. Za seboj je imel naporen dan. Kuharici je na pozdrav samo odkimal. Ko je stopil v vežo, ga je Katra vprašala: »Ali imate vse?« . . .

»Dekleta vsa razen ene . . .«

Katri se je nagubalo čelo. »Katero pa ni bilo?«

Gospod Felicijan se je trudno nasmešnil. »Ali moraš vse vedeti?«

»Kaj pa fantje?«

»Dva mi manjkata. Jeznikov Miha. Ta bo že vedel, zakaj. Pa Peter. Zanj se ne bojim. Ta bo že nadomestil zamujeno.«

»Da, Zdaj pa pojdite k večerji, gospod župnik!«

Gospod Felicijan je stopil v razsvetljeno sobo, vtaknil brevir med knjige na polici in omahnil na sredo zofe.

Potem je Katra prinesla večerjo. Kar sredi sobe je počakala, ko je razložila skledo po mizi, da bi videla in slišala kako bo prečastitemu teknilo. Ko pa ni ničesar rekel, am-

se že slišijo grožnje iz Rusije.

Ob priliki proslave 20 letnice ukrajinske samoupravne republike so bile v Kijevu in Harkovu velike svečanosti. Govorilo je več govornikov in so njihove govore prenašali po radiu. Večina govornikov je izrazila svoje ogorčenje nad tem, da se sploh razpravlja o vprašanju Ukrajine. Na vsako izzivanje bo Rusija odgovorila z orožjem.

D O P I S I

SV. JURIJ OB ŠCAVNICI. Sokolska četa je priredila v nedeljo 18. t. m. popoldne slavnostno akademijo v proslavo 20letnice zedinjenja. Na sporedu, ki je obsegal 12 točk, so bili telovadba, petje in deklamacije. Vse točke so bile dobro, nekatere pa prav dobro izvedene. Občinstvo je izvajanja nastopajočih oddelkov nagradilo z navdušenim ploskanjem. Posebno so ugajale skupine moške dece na lestvi, vaje višjega oddelka moške dece s puškami, vaje ženske dece z okrašenimi loki in vaje članov na bradlji. Pestri spored sta zaključila živa slika in petje himne »Hej Slovani«, ki jo je pelo tudi občinstvo v dvorani. — Prav lepo in dostojno smo proslavili tudi državni in sokolski praznik na dan 1. decembra dopoldne v učni sobi tukajšnje šole. Proslavi je poleg sokolskega članstva, naraščaja in dece prisostvovalo tudi drugo občinstvo v tolikem številu kakor doslej še nobeno leto. — Dne 8. t. m. popoldne je bilo miklavževanje za sokolsko deco s predstavo mičnega prizora »Miklavž prihaja«. Nato pa je sv. Miklavž obdaril 65 sokolskih otrok, do česar so nam s prostovoljnimi prispevki pripomogli prijatelji in podporniki sokolstva v našem kraju.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED IN SVINJE. V Zagrebu so se za kg žive teže trgovali: bikli po 3 do 4, krave za mesarje po 3 do 4, krave za klobasarje po 2 do 3, junice za mesarje po 4 do 5, voli I. po 5 do 5.60, II. po 3 do 4.50, junci po 4 do 5, teleta po 6.50 do 8 (zaklana po 8 do 10.50), pitane svinje po 9.50 do 11, nepitane po 7 do

pak samo z vilicami obračal kose in jih nosil v usta, je užaljeno začela mečkati predpasnik. Naposled je rekla: »Ali ni dobro?«

»O, hvala, Katra, dobro je! Pametno na ni, da mi na tak dan napraviš rakovo juho in krapa! Dobra jed tekne človeku samo takrat, kadar je vesel. Če pa mora kaj grenkega požreti, mu to zagreni tudi najboljšo jed. Pravim ti, Katra: če mora človek takole gledati v sto src in prav do dna, je dostikrat hudo. Saj je pri nekaterih vesel in srečen — toda pri veliki večini — bolje je, da molčim. Saj veš, kaj je spovedna molččnost. Da, in potem naj človeku tekne rakova juha ali pa krap! Pravim ti, Katra, hudo je biti človek, toda biti človek in še duhovnik zraven to je še huje!«

»Zdaj se ne razburjajte, ker gre to na želedec. Svet se ne prelevi, ker ni kača. Pa svojo pamet imaj!« Ko je še govorila, je zunaj pozvonilo. Šla je ven in se vrnila z jeznim obrazom. Na mizo je položila spovedni listek. »Jeznikov hlapec ga je prinesel. Na Bistrici je bil pri spovedi.«

»Tako? Miha? Tako daleč je moral nesti svoje grehe? Pa se ni spotaknil na kamnih pred župniščem?«

Prav tedaj pa se je pred vrati res nekdo spotaknil. Potem je potegnil za zvonec, prav plašno, da se je slišal en sam glas. »Tole utegne biti Peter,« je dejal župnik in se posmejal. »Hoja je že njegova, zvoni pa zaradi tega tako narahlo, ker si mu jih zadnjič tako povedala.«

Katra je šla odpirat. »Najbrž prihaja s stolom,« je rekla že med vrati. Vrnila se je s čisto spremenjenim obrazom. »Mladi Gozdnik! Njena jeza se je razkadila, malo se je

9, sremske debele po 9 do 10 (zaklane po 11 do 12.75) din.

KRMA. V Zagrebu so bile cene: detelji po 80 do 90, otavi po 70 do 85, senu po 50 do 70, slami po 40 do 50 din za sto kilogramov.

Vrednost denarja

Na naših borzih smo dobili 27. t. m. v devizah (s prišteto premijo):

1 holandski goldinar za 23.99 do 24.14 din;
1 nemško marko za 17.69 do 17.82 din;
1 angleški funt za 205.56 do 207.61 din;
1 ameriški dolar za 43.82 do 44.19 din;
100 francoskih frankov za 115.91 do 117.35 din;

100 češkoslovaških kron za 150.93 do 152.04 din;

100 italijanskih lir za 231.45 do 234.53 din.

Vojna škoda se je trgovala v Zagrebu po 466 din. Nemški klirinški čeki so bili po 14.30 din.

Sejmi

2. januarja: Radohova vas, Ribnica na Dolenjskem, Sv. Jurij ob juž. železnici, Murska Sobota (samo živinski), Novo mesto, Ormož;
3. januarja: Dolenji Logatec;
4. januarja: Domžale, Krško;
5. januarja: Konjice;
7. januarja: Šmartno pri Litiji;
9. januarja: Krka, Nova cerkev, Šmarje pri Jelšah, Zerovnica.

Drobne vesti

— Za razširjenje štajerske kokoši. Banska uprava deluje za razširjenje naše domače štajerske kokoši s tem, da vsako pomlad dobavi valilna jajca v kokošjerejskih središčih in jih oddaja po znižani ceni naročnikom. Naša domača štajerska kokoš je priznana kot najboljša kmečka kokoš, ki edina ustreza našim razmeram. Z dobavo valilnih jajc si lahko vsak rejec z majhnimi stroški nabavi prave gospodarske kokoši. Naročila za valilna jajca zbirajo občine, kmetijska društva in šolska vodstva. Naročniki plačajo za kos en dinar, in sicer takoj pri naročilu, a najkasneje do 20. januarja l. 1939. Natančnejša navodila se dobijo pri ustanovah, ki naročila sprejemajo.

Po Sloveniji gre glas: »Domovina« je za nas

muzala, ker je na tihem že računala, koliko bo bližnje ženitovanje prineslo župniku.

»Janez? Takoo?« Te poslednje besede kar konec ni hotelo biti. Župnik je odrinil krožnik in vstal.

»Dober večer, gospod župnik!« Mladi Gozdnik je stopil čez prag. V sobi je zmedeno sukalo klobuk in gledal tako plašno, kakor bi bil stopil pred preiskovalnega sodnika.

»Dober večer, Janez? je dejal župnik. »Kaj pa je tebe prineslo?«

Smehljaje se je ostala Katra med vrati.

»Vprašal bi pač rad, ali smeva priti jutri z Julko k ženitovanjskemu izpraševanju. Po obhajilu. Da naju boste v nedeljo lahko že prvič oklicali.

»Takoo?«

»Da.«

»Oh,« se je oglasila tedaj Katra. »Pa lahko kar čestitam!«

Janez jo je pogledal tako, kakor bi mu zabrusila kakšno žaljivko v obraz. Župnik je takoj priskočil Janezu na pomoč in rekel kuharici: »Katra, kljun zapri!« Zagrebel je roke v žepe talarja in stopil k mlademu Gozdniku: »Torej res, oženiti se misliš?« Takoo? Tako? Takoo?« V župnikovih očeh se je brala napol zvedavost, napol nekakšen strah. Potem je spet pogledal Katro in ji rekel: »Katra, ven pojdi! To, kar bo zdajle Janez z menoj govoril, ni za vsaka ušesa. Pa, veš, vrata zaori za seboj!«

Katra je zavzdihnila, šla iz sobe in vrgla na pragu župniku še en proseč pogled, ki naj bi bil pomenil: »Nikari ne bodite prestrogi z njimi, gospod župnik. Saj je mladi Gozdnik!«

Domače novosti

Vsem naročnikom in naročnicam 'Domovine' želita v novem letu vso srečo

uredništvo in uprava

* **Božične šolske počitnice do 9. januarja.** Prosvetno ministrstvo je z odlokom odredilo, da bodo trajale šolske počitnice za vse šole v kraljevini od vštete 24. decembra do 9. januarja.

* **Brezplačni tečaji Rdečega križa za prostovoljne bolničarke.** Rdeči križ pripravlja brezplačne bolničarske tečaje v vseh večjih mestih. Tečaji bodo trajali tri mesece, in sicer trikrat na teden po dve uri od 16. do 18. in od 18. do 20.

* **Vodnikova družba ponovno prosi vse one poverjenike (ce), ki doslej še niso prijavili članov iz svojega nabiralnega okoliša, da naj to napravijo vsaj do 6. januarja.** Za te člane zamudnike je Vodnikova družba pridržala letošnje knjige v izmeri lanskega števila članstva. Velika škoda bi bila, da bi ti člani zamudniki ostali brez letošnjih knjig, ker naklada knjig kopni in bo kmalu pošla.

* **Kako se izpolnijo poštne nakaznice.** Ministrstvo za pošte, brzojav in telefon je odredilo, da morajo pošiljatelji poštne nakaznice na pobotnici napisati znesek dinarjev samo z besedami, znesek par pa le s številkami. Poštna direkcija opozarja na to odredbo pošiljatelje poštne nakaznice, ker so pošte dolžne, da nakaznic, ki niso pravilno izpolnjene, ne sprejmejo.

* **Vodnikova družba obvešča svoje poverjenike (ce), ki so že prejeli letošnje knjige za svoje člane, da ima še nekaj sto izvodov letošnjih knjig na razpolago za člane zamudnike.** Prijavite jih čimprej, dokler še zaloga traja.

* **Smrt ene izmed najstarejših Slovenk.** V Mahovcih pri Apačah je preminila v častiljivi starosti 99 let menda najstarejša Slovenka, posestnica Marija Tretnjakova. Zenica je bila do zadnjega čvrsta, čila in izredno bistra. Do 100 let ji je manjkalo samo nekaj mesecev.

»Da, da!« je prikimal župnik. »Zdaj bo torej zadeva resna.«

»No, enkrat mora biti.«

»Takoo?« Gospod Felicijan je prisluškoval Janezovim besedam, kakor bi bil grah izbiral: pustil jih je, da so se valile, da, — in kadar bo prišel kakšen črviv grah, ga bo hitro pograbil. »Mora biti? Pa prav danes moraš priti?« Prav danes? ...

»Julka je menila, da na svet dan ne boste tako natanko vzeli izpraševanja ...

»Tako? Pa je res pametno dekletu ta Julka Seveda, v svetem času, ki nas spominja Kristusovega trpljenja in vstajenja, je treba pač odpuščati. Vse, kar se odpuščati more! Julka ima prav. Tebi se ni treba prav nič bati, ker pri tebi ne bom vzel tako natanko. Toda, ker sem dušebrižnik, ti moram nekaj reči, Janez! Ženitev je zelo, zelo resna zadeva! Ali si vse dobro premislil?«

»Premislil?« Janez je zataknil palec za podlogo svojega klobuka. »Zdaj se ne da nič več premišljati. Oče in njena mati sta se o tem dogovorila. Res pa je, da sem imel Julko zmerom rad. Vso jesen in vso zimo.«

»Takoo?« Gospod Felicijan je čutil, da je zagrabil pravi grah.

»Da! In če je človek pošten, drži njegova beseda kakor železo. Tu se nič več ne sme izpremeniti ...«

Župnik je našobil ustnice, kakor bi bil mislil zažvižgati. Z očmi, ki so gledale pazljivo in presenečeno, je opazoval poštenega že nina, ki mu je obraz čedalje bolj rdel.

Janezu župnikov pogled očitno ni bil preveč prijeten. Stopil je za korak nazaj, da je prišel v senco.

Dalje prihodnjič

* **Vizumi za Češkoslovaško.** Konzulat češkoslovaške republike v Ljubljani naznaja, da so po sporazumu med češkoslovaško in jugoslovensko vlado spet uvedeni vizumi potnih listov češkoslovaških in jugoslovaških državljanov, ki potujejo v Češkoslovaško, oziroma v Jugoslavijo. Vizume potnih listov za potovanje v Češkoslovaško daje konzulat v Ljubljani brezplačno.

* **Vodnikova družba** vljudno sporoča vsem članom, ki se vsako leto prijavljajo neposredno družbeni pisarni, a za leto 1938. Še niso obnovili članarine, da so zanje letošnje knjige pridržane do 6. januarja. Pohitite torej s prijavo, da ne zamudite tega zadnjega roka in ne ostanete letos brez lepih Vodnikovih knjig, ki so deležne splošnega priznanja.

* **Nenadna smrt starega šolnika.** Na sveti večer je preminil v Kamniku zadet od kapi šolski upravitelj v p. g. Edvard Jevnikar, ki je služboval nazadnje pri Novi Štifi blizu Gornjega grada. Čeprav je štel že 76 let, je bil še zmerom vesele narave. Tudi na sveti večer je bil prav vesel med svojci. Kmalu po polnoči mu je postalo slabo in v nekaj trenutkih je izdihnil zadet od srčne kapi. Bil je zgleden šolnik, ljubezniv družabnik in zvest stanovski tovariš. Kot napreden mož je bil stalen naročnik naših naprednih časopisov. Bodi mu ohranjen blag spomin, a njegovim svojcem naše iskreno sožalje.

* **V kopalnici je obležal mrtev.** Letošnje pomlad se je bil mladi trgovec in posestnik Herbert Tschinkel iz Kočevja skoro do smrti ponesečil z motornim kolesom. Po dolgem trpljenju je okrevljal, da je lahko spet nemoteno opravljal svoje delo. Na božični večer pa se je v svojem stanovanju šel kopat v kopalnico. Ko ga dolgo ni bilo nazaj, so šli domači, ki so bili zbrani okrog radia, gledat, kaj je. Ko so vdrli v kopalnico, se jim je nudil žalosten prizor: ob robu kadi je ležal negibno mladi Herbert. Ko so stopili bliže, so dognali, da je mrtev. Kako je prišel odo smrti, ni mogoče natančno dognati. Ponesrečenec je bilo že popoldne spodrsnilo na opolzkih tleh, da ga je vnovič začela boleti hrbtenica. Ko se je kopal, je najbrž v kadi padel in si ponovno zlomil hrbtenico. Verjetno je, da mu je zaradi vročine v kopalnici postalo slabo, zaradi česar se je zgrudil in ubil. Štel je komaj 28 let. Blag mu spomin!

* **Mariborskemu vodovodu nagaja suša sredi zime.** Lena in suha jesen, ki smo jo

imeli letos, ima tudi neprijetne posledice. To se zdaj kaže v velikem pomanjkanju vode, ki je zavladovalo v nekaterih krajih Slovenskih goric in v mariborski okolici. Studenci usihajo drug za drugim. Že od leta 1921. ni bilo v zimskem času takšne suše v vodnjakih, kakor vlada zdaj. Čutiljo jo tudi pri mariborskem vodovodu. Vodnjaki vodovodne postaje na Tezemu že davno ne dajejo dovolj vode in so morali pred nekaj tedni staviti v obrat rezervni vodnjak na Betnavi. Ker je pomanjkanje vode postalo večje, so vključili v omrežje še vodnjak v mestnem kopalnišču v Kopalniški ulici. Vsi ti vodnjaki zdaj komaj zmagujejo veliko obtežbo mariborskega vodovoda. Poraba vode se je namreč nenavadno dvignila in je že skoraj večja kakor v poletnih mesecih, ko gre mnogo vode za zalivanje vrtov in polivanje cest. Vzrok je pri mariborski industriji. Le nekaj večjih mariborskih tkaninskih tvornic in drugih podjetij črpa vodo iz Drave za svoj obrat, vsa druga podjetja pa imajo sicer lastne velike vodnjake, vendar manjkajoči del vode dobivajo od mestnega vodovoda.

* **Železničar žrtev zime.** Zalosten božič je preživela družina železničarja zavirača Tomaža Božnarja v Zgornji Šiški. V petek popoldne je spremljal tovorni vlak, a je med Rakekom in Planino zdrknil pod vlak, katerega kolesa so ga na mestu usmrtila. Pokojnik je štel šele 36 let. Zapustil je ženo in dva otroka Božnarjeva družina ima svojo hišo v Obirski ulici v Zgornji Šiški, kamor so prepeljali njegovo truplo in ga na Stefanovo položili k večnemu počitku. Bodi mu blag spomin!

* **V vodnjaku je utonila.** Na Stefanovo sta pri Sv. Andražu v Slovenskih goricah šla mati Marija Štalcerjeva in sin Anton k vodnjaku po vodo. Najprej je spustil vedro v vodnjak sin in šel s polno posodo v kuhinjo, potem pa je hotela napolniti vedro tudi njegova mati. Na poleđenih tleh pa ji je najbrž spodrsnilo, omahnila je in padla preko nizkega roba v vodnjak. Ker matere ni bilo nazaj, se je sinu zdelo to čudno. Stopil je nazaj k vodnjaku, a matere tam ni našel. Slutil je nesrečo in polečal na pomoč sosed. Sosed Andraž Ficka se je spustil v vodnjak, in ko so ga spet potegnili kvišku, je prinesel s seboj Štalcerjevo. Nesrečnica je bila že mrtva.

* **Kmet, ki se ne boji strupenih kač.** Kmet Peter Brakus od Plitvičkih jezer je prišel v Varaždin in prinesel v zaboju večje šte-

vilo strupenih kač. Kače lovi že od mladih nog in se je v tem tako izuril, da ima kače lahko pri sebi, jih polaga na glavo, na lice, pa tudi na usta, pa ga nobena kača ne piči. Brakus kaže svojo umetnost pred šolsko mladino. Kače hrani z živimi žabami.

* **Za sinom je še očeta pobrala kap.** 46letni strojevodja Franc Krepek je prišel na božično soboto še zdrav in čil v službo. Med delom pa ga je zadela kap in se je zgrudil mrtev. Ko je šel njegov 78letni oče Ivan Krepek v mrtvašnico na pobreško pokopališče, da pokropi mrtvega sina, je pri krsti nenadno omahnil in se zgrudil mrtev. Tudi njega je zadela kap. Nesrečni družini, ki je v dveh dneh izgubila dva svoja člana, iskreno sožalje!

* **Tragična smrt dveletnega dečka.** Nedavno se je hudo ponesrečil dveletni šoferjev sinček Dušan Vanovšek iz Celja. V stanovanju svojih staršev se je polil s krompom in se hudo poparil po obrazu, trebuhu in rokah. Dečka so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je po več dneh izdihnil.

* **Samomor Slovenke v Zagrebu.** Pred prazniki so našli v gozdu na Jelenovcu pri Zagrebu obešeno Nežo Rodkovo iz Kotoribe. Vse kaže, da je šla v smrt zaradi bolezn.

* **Vsa vas brez kokoši.** Vas Škrinjariji na Hrvaškem je ostala nedavno brez kokoši. Ponoči so namreč prišli tatovi in izpraznili vse kokošnjake. Ukradli so 350 živali. Tatovi so najbrž cigani.

* **Neznani lastnik srebrnine.** Mariborska policija je morala po prisilnem potu privedi na odsluženje kazni Poljančevo Marijo. Ko jo je bila policija prišla, je našla pri njej veliko množino avstrijskega srebrnega denarja, srebrno moško uro s težko srebrno verižico, verižico z obeskom jelenovega zoba in eno verižico brez zaponk. Avstrijski srebrniki so po goldinarju, pet kron, dve kroni in eno krono. Ker je bil ta denar bržkone ukraden, se lastniki opozarjajo, da ga dobijo na policiji.

* **Dva bratomorilca pred sodniki.** Okrožno sodišče v Celju je moralo letos razpravljati že o sedmih primerih bratomora. To je strahotno dejstvo, ki da v današnjih časih mnogo misliti. Te dni sta se pred tričlanskim senatom zagovarjala dva bratomorilca: 18-letni posestnikov sin Karel iz Kladija pri Sevnici in 29letni Anton Žepik iz Suhadola pri Ločah. Karel je v Krajnih brdih na Novi gori pri Blanci v prepiru zabodel svojega brata Jožeta z nožem v levo prsno stran, mu prere-

Po Hirschevi — J. M.:

V valovih grajskega jezera

Roman

16

»Da iz Zagreba pa odpotujem v Trst. Imam še dva tedna časa.«

»Kaj pa, če vam ne povem imena tiste Zagrebčanke?«

»Morate mi povedati!« je vzkliknila in vzdignila preseče obe roki: »Ker vam zaupam, vem, da mi te prošnje ne boste odrekli. Od pogovora s tisto žensko je vse odvisno. Nikomur pa ne bom izdala svojega pogovora z vami...«

Njuna pogleda sta se srečala. Ime Košutnik med njima ni bilo izgovorjeno, vendar sta se oba razumela. Slavka je videla v Košutniku sovražnika, ki je bil sklenil uničiti njenega brata. Pod Košutnikovim vplivom je bil tudi preiskovalni sodnik Košutnikov dober znanec Košutnika je smatrala za tistega, ki je s svojimi spletkami zasejal prepir med Mirkom in Vero. Tudi njegovo žalovanje za Vero je smatrala za hinavstvo. Prav tako svetnik sam ni preveč zaupal Košutniku. Spoznal ga je tistega dne, ko je takoj po pogrebu Vere že zahteval izročitev Verine zanuščine. Zdajšnje Slavkine besede so svetnikovo nezaupanje v Košutnika še povečale.

»Gospodična, v Zagreb ne boste potovali, zato vam ne dam naslova,« je rekel svetnik po kratkem molku in nadaljeval, ko je Slavka hotela ponoviti prošnjo: »To ni opravilo za mlado damo. Jaz sam se bom namesto vas za vse to pobrigal.«

Slavki se je zazdelo, da ni prav slišala. »Vi, gospod svetnik?« je vprašala.

»Da, jaz. Zbudili ste v moji duši velik dvom in zdaj ne vem, če morda res nisem bil preslepljen. Zaradi tega dvoma moram dognati resnico. Jutri odpotujem v Zagreb. Ali mi zaupate?«

»Brezpogojno. Najlepša vam hvala,« prišla je za roko, da bi jo poljubila. V zadregi ji je roko naglo odtegnil. »Ali mi verjameste tudi vse drugo?« ga je vprašala.

»Želim, da bi vaša vera imela podlago,« se je izmaknil odgovoru. »Najsrečnejši dan mojega življenja bi bil, kadar bi krsto z Verinim imenom spet odstranili iz Košutnikove grobnice, toda bojim se...«

»Rajši verjemite, da je tako,« ga je prekinila z bleščočim se pogledom, »kar sem danes dosegla pri vas, mi daje upanje, da bo tudi vse drugo šlo po sreči. Zdaj pa pojdem.«

»Preden odidete, morate še z menoj zadržati. Moja gospodinja mi do smrti ne odpusti, če pustim oditi gosta brez okrepčila. Tudi moje vrtnice si morate ogledati, da jih boste potem primerjali z onimi svoje matere.« Prijel jo je za roko in jo povedel v hišo. Slavka je bila vesela, da je v starem svetniku dobila iskrenega prijatelja.

Novo porotno zasedanje v Ljubljani se je bilo začelo in več razprav se je že končalo ne da bi se bili ljudje mnogo brigali zanje.

Čisto drugače pa je bilo na dan, ko je prišla na vrsto obtožba proti visokošolcu Mirku Jugu.

Velika porotna dvorana je bila takoj v začetku polna do zadnjega prostora. Mnogi, ki niso mogli več vanjo, so čakali zunaj v veliki vročini, če se jim bo morda ponudila ugodna prilika, da se bodo lahko zmuznili v dvorano.

In vsi ti ljudje, gledalci v dvorani, pa tudi pred dvorano, so bili istih misli: da je obtoženec res zakrivil zločin, ki mu ga očitajo. V dvomu so bili le v tem, ali gre za uboj ali za umor in kako bo obtoženec kaznovan.

Zagovornik dr. Klančnik, ki je dobro poznal to razpoloženje, si ni prav nič prizadeval protestirati proti kateremu izmed porotnikov. Njih naziranje, to je vedel prav natančno, so se pač v glavnem strinjala.

Prič ni bilo veliko, toda prisotne so bile vse razen Vide Košutnikove, ki je bila na podlagi zdravniškega spričevala rešena pričevanja. Priče so bili stara Petraška in njen vnuk, kmetje, ki so našli v potoku truplo, in Košutnikova služničad. Tudi sam ravnatelj Košutnik je prišel. Bil je zelo bled; zaradi žalovanja za svakinjo, kakor so ljudje menili, se je vidno postaral. Prav tako je bil na razpravi višji svetnik Lokan, varuh umorjenke. Nadalje je prišel učitelj Orešnik in z njim vsa bleda in zaskrbljena, črno oblečena posestnica Jugova Uboga mati je hotela na vsak način pričati, čeprav so jo poučili, da se kot mati lahko odreče pričevanju. Bila je med vsemi zbranimi pač edina oseba, ki bo odločno nastopila za svojega sina.

Predobro pa je vedela, da to njenemu sinu ne bo mnogo koristilo. Njeni upi, da se

zal srce in želodec. Jože je na mestu izdihnil. Po tajni razpravi je bil Karel obsojen na štiri leta strogega zapora in plačilo povprečne v znesku 500 din. Anton Zepek pa je v Starih Slemnih pri Konjicah udaril svojega brata Ludvika s kolom po glavi in mu prizadel smrtno poškodbo. Ludvik je v celjski bolnišnici umrl. Zepek je bil obsojen na pet let robije in na izgubo častnih pravic za dobo štirih let, celjski bolnišnici pa mora plačati oskrbovalnino za brata v znesku 330 din.

*** Morilec Ivan Spajzer pred sodiščem.** Pred petčlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju se je zagovarjal 27letni delavec Ivan Spajzer z Lave pri Celju, ki je ponoči ob Savinji v Levcu pri Celju z udarci s krampom po glavi usmrtil 55letnega mizarja Jakoba Tratnika in mu vzel novo suknjo, nekaj denarja, telovnik, srebrno žepno uro z verižico, klobuk, nahrbtnik z nekaterimi rezbarskimi izdelki in čevlje, nato pa vrgel svojo žrtev čez škarp v deročo Savinjo. Morilec Spajzer je bil obsojen na dosmrtno robijo in na trajno izgubo častnih državljskih pravic.

*** Velika tatvina na zagrebški pošti.** Pred dnevi so na zagrebški poštni direkciji prišli na sled veliki tatvini. Na doslej nepojasnjen način je zmanjkalo iz poštno vreče, v kateri so bile večje denarne pošiljke, 132.000 din. Najprej je direkcija sama preiskovala, nato pa je o tem obvestila policijo. Sum je padel na dva uslužbenca, ki so ju strogo nadzorovali, vendar doslej preiskava ni privedla do uspeha.

*** Velike prevare s hranilnimi knjižicami.** Pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je zagovarjal 34letni posestnik Konrad Čeh iz Sp. Perčiča, ki pa zdaj živi v Mariboru, kjer je trgovski potnik. Čeh ima v Sp. Perčiču majhno posestvo, trgovino in gostilno, ki jo vodi njegova žena na njegov račun. Do 18. novembra je bil Čeh tudi zaposlen pri okrajnem glavarstvu v Ptujju kot zvanjnik, potem pa je službo zapustil. Čehovo imetje je močno prezadolženo. Da bi se rešil dolgov, se je vrgel na kupčijo s hranilnimi knjižicami, ki so bile leta 1934., ko je začel te temne posle, še zelo poceni. Da bi jih dobil čimprej v roke, je Čeh ponujal dosti višje vsote, kakor pa drugi agenti. Vsega skupaj je prevzel od lahkovernih ljudi knjižice s 100.000 dinarji prihrankov. Ob ljubljal jim je zelo dobre cene, a izplačal je na neštete opomine nekaterim kakšno malenkost. S temi knjižicami je Čeh potem delno poravnal svoje dolgove. Za vsa ta slepar-

stva, ki mu jih je sodišče dokazalo, je bil Čeh obsojen na eno leto robije in tri leta izgube častnih pravic.

*** Gluhonemi pustolovec pred senatom.** Pred ljubljanskim malim senatom se je zagovarjal gluhonemi 31letni Ivan Marolt, fotografski pomočnik iz Zagreba, obtožen, da je obrtno vršil razna sleparstva med svojimi sotrpini, ki jih je opeharil pod različnimi prevezami za okoli 4000 din. Tolmač je bil učitelj na gluhonemnici g. Pogorelec. Gluhonememu Ivanu Maroltu je nasledlo pet gluhonemih, šteti pa je bil previdnejši. Žrtvam je pripovedoval, da ima v Kranjski hranilnici do 30.000 din vloženi, da ima dobiti veliko doto po sestri, da se bo poročil z bogato nevesto in da bo ustanovil v Škofji Loki veliko mehanično delavnico. Od prve žrtve Jeseničanke, ki ji je obljuboval zakon, je izvalil 440 din. Druga iz Škofje Loke mu je posodila 900 din, ko ji je obljubil, da ji bo v enem tednu vrnil kar 1200 din, ker za enkrat ne more dvigniti denarja v hranilnici v Kranju. Tretja žrtev, Jakob, ki mu je obljubil, da ga bo sprejel kot pomočnika v svojo mehanično delavnico, mu je posodila 120 din. Marolt je nastopil tudi v Zagrebu, kjer se je rodil in kjer se je izučil v fotografski obrti. Tam je dve žrtvi opeharil za 1500 din. Doslej obtoženec še ni imel opravljenih kazenskih sodnih. Varnostna oblastva pa so ga označila, da je nevaren pustolovec, ki išče svoje žrtve med gluhonemimi. Obtoženec je po g. tolmaču zanikal vsako krivdo in smatra svoja dejanja za poštena in pravilna. Zagrozil je celo, da bo vse priče tožil. »Hodim po Sloveniji, da bi dobil kako delo, pa nihče me ne mara, ker sem gluha,« je rekel. Kot priče so nastopile tri žrtve. Vse tri tudi gluhe. Ivan Marolt je bil obsojen na 10 mesecev strogega zapora in v izgubo častnih državljskih pravic za dve leti.

*** Nobena gospa ne sme pozabiti, da je odlično terpentinsko milo »Oven« domač izdelek!** Zato ga vedno zahtevajte pri svojem trgovcu!

*** Roparski umor v Trziču pojasnjen.** Poročali smo že, kako so 30. novembra našli na Kornikovem potu v Trziču umorjenega 52 letnega čevljarskega prirezovalca Siksta Ribiča, zaposlenega v tvornici »Peko«, ločenega in očeta dveh otrok. Poleg trupla so v sobi našli tudi ženski dežnik, o katerem so trziški orožniki po skrbnem poizvedovanju dognali, da si ga je gđ. Pavelkova, uradnica gozdnega urada iz Puterhova, izposodila pri nekaterih znancih v Trziču. Z nieno pomočjo so

orožniki kmalu odkrili sled za zločincem. Dva dni pred odkritjem umora se je bila Pavelkova v vlaku proti Trziču seznanila z mladim človekom, ki se ji je predstavil kot France Pungartnik, po rodu iz Trbovelj, zaposlen pa kot zastopnik višje Krekove gospodinske šole iz Ljubljane, ki da nabira udeležence za gospodinske tečaje po deželi. Izpoved Pavelkove, ki je neznanemu sumljivcu stavila na razpologo izposojeni dežnik, potem ko jo je iz Trziča spremil do Puterhova, je dala kriminalnemu oddelku policijske uprave v Ljubljani vsega uvaževanja vreden napotek za preiskavo. Z vsa vneto se je lotil zadeve višji policijski nadzornik Fran Zajdela. Izkazalo se je, da se je mož, ki se je Pavelkovi izdajal za Pungartnika, v resnici že dalje časa potepal po deželi, se izdajal za zastopnika višje Krekove gospodinske šole, nabiral udeležence za nene tečaje in, kjer je mogel, tudi vzel denar na račun. Iz prijav, ki so se bile že pred krvavim dogodkom v Trziču nabrale pri policijski upravi v Ljubljani, je bilo razvidno, da gre za mladega sleparja, starega kakšnih 24 let. Policija je kmalu dognala, da mora biti morilec iz Trziča neki France Mirnik iz Liboj pri Celju. Na podlagi tiralice je celjska policija Mirnika izsledila in aretirala. Mirnik je priznal razna sleparstva in umor Siksta Ribiča.

Popotnikova torba Višnjegorski okoliš za napredek konjereje

St. Vid pri Stični, decembra

Konjereja je na Dolenjskem važna gospodarska panoga. Na spodnjem Dolenjskem s središčem v St. Jerneju imajo konjereje že razveseljivo, lepo urejeno. Zdaj so se začeli tudi v višnjegorskem okolišu zanimati za čim bolj smotrno vzgojo konjev.

Na Stefanovo, praznik patrona konjerejev, so se zbrali gospodarji iz višnjegorskega okraja, da osnujejo lastno društvo. Se-stanke se je izvršil na pobudo kmetov iz Verlikih Pec, kjer je konjereja zaradi prvovrstnih žrebcev na primerni višini. Sklical pa je gospodarie delavni sreski kmetijski referent

bo razprava ugodno končala, so bili nezna-tni. Slavka je bila pisala, da je zaman iskala Vero. Samo toliko je dognala, da iz Trsta ni odpotovala v Ameriko. Ne preostane ji drugo, kakor da se spet vrne domov. Jugovka je imela zdaj eno samo željo: da bi se njena hči vrnila šele po obravnavi, da ji tako ne bi bilo treba doživljati strašne razprave pred porotniki.

Priče so zaprisegli, potem pa so jih odpustili, da jih pozneje spet drugo za drugo pokličejo, kadar bo to potrebno.

Mirko Jug je bil zelo blede in resen, vendar zatožno klop za svojim zagovornikom.

Med gledalci je nastal nemir, kakor bi bil veter razmajal vrhove dreves. Vsi pogledi so se obrnili na mladega moža in ljudje so drug drugemu šepetali, kakšen vtisk je napravil mladi obtoženec nanje.

Mirko Jug je bil zelo blede in resen, vendar pa se mu ni videlo, da bi imel na vesti hūd zločin.

Obtožnica, ki ga je dolžila, da je z morilskim namenom vrgel gospodično Vero Ogorelčevo v grajsko jezero, je bila prebrana in predložene so bile neme priče: v jezeru najdeni igla in ura z verižico. Obtoženec je brez pomišljanja priznal, da so ti predmeti Verina last. Priznal je tudi, da je Vero res našel v jezeru, vendar pa da on ni bil tisti, ki je je vrgel v vodo, temveč nasprotno: da jo je on na njen klic rešil iz vode in jo potem povedel v bližini jezera stoječo kočjo in nato k materi na Oklešnico.

»Ali vam gospodična Ogorelčeva ni povedala, kako je prišla v grajsko jezero,« je vprašal predsednik.

»Ne.«

»Kaj pa vi mislite, kako se je to zgodilo?«

Obtoženec se je nekaj sekund pomišljal in se boril sam s seboj, nato pa je krepko odgovoril: »Ne vem.«

»Vsekakor je zelo čudno, da je niste nič vprašali.«

»Še preden sem jo vprašal, me je že prosila, naj je nikari ne izprašujem. Rekla je, da mi bo pozneje, ko bova mož in žena, vse povedala. Njeni prošnjaji sem ustregel. Vera mi je brezmejno zaupala, čeprav sva bila prej po krivdi drugih sprta.«

Na predlog predsednika je Mirko nato opisal svoje razmerje do Vere izza otroških let in vse svoje življenje. Povedal je tudi, da je Verina mati odobravalala hčerkino zaroko z njim. Nato je govoril o sporu z Vero in za-trjeval, da sta postala žrtev spletke Vera in on sam.

Dosedanji nastop obtoženca je napravil ugoden vtis na sodnike, porotnike in občinstvo. Toda naklonjenost proti njemu je takoj popustila, ko je začel dolžiti ravnatelja Košutnika in višjega svetnika Lokana, da sta nesramno spletkarila proti njemu. Prav nič tudi ni tajil, da je v svojem obupu zaradi Verine nedostopnosti izrekel hude grožnje. Naglašal pa je, da so se te grožnje nanašale na njega samega.

Toda sodišče mu ni verjelo, temveč ga je smatralo za sposobnega storiti zlo tudi nezvesti zaročenki, ker je bil tako razburjen. Zato se je zdelo tudi vse nadaljnje pripovedovanje Mirka Juga neverjetno. Zakaj naj bi se bila Vera Ogorelčeva tako nenadno prepričala o njegovi nedolžnosti, da bi bila celo pripravljena skrivaj z njim pobegniti in

se proti volji svojcev z njim poročiti? Kako naj bi bilo to mogoče?

»Hotela se je umakniti vsem neprijetnostim, ki so jo še čakale poslednji dve leti do njene polnoletnosti,« je pojasnil Jug »Kakor hitro pa bi se poročila, bi naju ne mogli več ločiti. Najhujše, kar bi jo v tem primeru moglo zadeti, bi bilo to, da bi ji varuh v tem času ne maral izročiti premoženja.«

»Morda bi vse to, kar ste rekli, držalo, toda najdeno truplo priča, da vaše izpovedi niso resnične,« je dejal predsednik.

»To ni truplo Vere Ogorelčeve,« je mirno rekel Jug.

Na tej izjavi je vztrajal kljub dejstvu, da so svojci prepoznali Verino truplo in da niso dognali ničesar o kakšni drugi mladi deklici, ki bi bila tam v bližini izginila. Na predsednikovo pripombo, da Vera Ogorelčeva ni iz Trsta pisala ali pa se vrnila, je odgovoril Jug s tresočim se glasom: »Najbrž se ji je zgodila nesreča in zdaj se res bojim, da morda že ni mrtva!«

Začelo se je zasliševanje prič. Ravnatelj Košutnik, ki je bil prvi poklican, je opisal strah, ki sta ga on in njegova žena prestala, ker se Vera ni vrnila domov. Izpovedal je tudi, kako so jo njegovi ljudje vsepovsod iskali.

Tedaj je vstal zagovornik in je vprašal, kako je bilo mogoče, da je gospodična Ogorelčeva delala tako dolge izprehode zmerom sama.

»Tako se je navadila in si ni dala v tem pogledu ničesar svetovati. Bila je nekoliko svojeglava,« je pojasnil Košutnik.

»Vendar pa je čudno, da je te sprehode nadaljevala tudi potem, ko se je bila sprla.«

g. Franjo Sušteršič iz Litije, ki se sploh z veliko vneto posveča napredku kmetijstva v litijemskem srezu. Sestanek je bil pri županu Pevcu v St. Vidu in g. Sušteršič je v nagovoru pojasnil pomen sestanka in važnost smotrne konjereje. Za njim je podal še nekaj navodil ravnatelj državne žrebčarne s Ponovič ing. g. Hvastja.

V razgovoru se je sklenilo, da se bo novo društvo zavzemalo za težki tip toplokrvnega konja Noniusa. Sedež novega društva bo

v St. Vidu. Odbor društva sestavljajo: predsednik Franc Petan iz Velikih Pec in odborniki Alojzij Groznik iz Temenice, Anton Antončič iz Velikega Gabra, Karel Rojc iz St. Vida in Franc Brezovec iz Hudega pri Stični. Zbor je naročil novemu odboru, da stopi v stik z osrednjim odborom Konjerejskega društva v Ljubljani in izvede popis kobil za sprejem v rodovnik. Novo društvo bo skrbelo predvsem za to, da dvigne vzgojo konj za domačo uporabo.

(Unec pri Rakeku).

Zagreb. Podnarednika podoficirske šole kraljice Marije: Kristan Karlo in Pavlin Miroslov.

*
Altenheim (Francija). Sernec Helena (Očeslavci), Neža in Alojz Bokan (Doliči), Franc Kitiš (Satahovci), Stefan Pišta (Satahovci).

Ris Arangis (Francija). Franjo Knaus in Franc Ješelnik (Novi kot), Pantar Zvonimir in Pantar Filip z ženo (Prezid).

Champigny sur Vende (Francija). Mariš Andrej in žena Verona, Zver Štefan, Litrop Andrej in žena Marija (Lipa).

Contencon (Francija). Dragotin in Josip Janeš (Čabar).

Coulmier le Sec (Francija). Brenc Janez in Jemc Anton.

St. Etienne (Francija). Jurij in Marija Korošec s hčerko Reziko (Stranice), Marija Unger (Hebenštrajt), Anton in Kristina Ravnak s sinčkom Tončkom (Stranice), rodbina Kovačeva (Stranice), Stefan in Jožefa Kovač (Stranice), Ivan in Ivana Kumer (Stranice), Jakob Švab (Stranice), Anton Kovačič (St. Jernej pri Ločah), Peter Kovač (Stranice).

Martin d'Ablois (Francija). Alojz Košir, Josip Baraga, Anton Oražem, Ivan Oražem, Josip Košir, Ludvik Debeljak, Ivan Vesel, Josip Marolt.

*
Dortmund-Eving (Nemčija). Knez Franc, Trebušak Jože, Sinkovec Franc, Zupan Martin, Grabner Franc, Gutovnik Pavel, Mrač Andrej, Ograjenšek Lovrenc, Poljšak Miha, Medved Anton, Amalija Regulova, Drobne Anton, Pečko Anton, Leopoldina Gorškova, Regul Ivan, Smole Franc, Fakin Ivan, Sušec Martin, Ivana Avguštinčičeva, ga. Amalija Šnizertova, Britanšek Franc, Pavla Poglajenova.

Flensburg (Nemčija). Tomaž Zemljic in Jožef Sič (Kapele - Slatina Radenci).

Geisingen (Nemčija). Rudarji: Alojz in Terezija Britzman (Dravograd), Andrej Kržan (Brežice), Bernardič Fr. (Videm-Krško), Ivan Drugovič (Sevnica), Dornik Ernest (Marenberg).

Gransce (Nemčija). Martin in Lojzka Vrbnjak (Hrastje-Mota), Franc Gaber, Ernest Recek, Mihael Kuzman, Marija Forjanič (Dol. Slaveča, Prekmurje), Alojz Lang (Ropoče).

Wismar (Nemčija). Kukovec Rudolf.

Zöschen (Nemčija). Trezika in Anica Radoha (Trnje), Prekmurje.

*
Cleveland (Zedinjene države). Ivanka (Jenny) Perušek (Podcerkev - Stari trg pri Rakeku).

Novoletna voščila

Srečno novo leto želijo sorodnikom, prijateljem in znancem:

Beograd. Slovenci, služeči pri šesti žandar. četni, kolesarski vod: podnarednik Artiček Karlo (Slivnica pri Celju), kaplarji Cvetko Janez (Dobova pri Brežicah), Kraševac Ignac (Kostanjevica pri Krškem) in Borštinar Stanko (Zagorje ob Savi).

Beograd. Orožniki beogradske orožniške konjenice: Lupša Valentin (Pilštanj), Kočvar Izidor (Križevska vas pri Metliki), Dolenc Ivan (Pragersko), Vidic Rudolf (Grabče pri Bledu), Brodnik Franc (Grosuplje), Starešenič Anton (Kresinec pri Metliki), Bahorič Rudolf (Tribučje pri Crnomlju) in Topolenjak Maksimiljan (St. Jurij).

Beograd. Nežka in Matija Glad.

Dubrovnik. Orožniški kaplarji: Klobasa Maks (Slatina-Radenci), Turšič Anton (Borovnica), Felicijan Alojz (Ribnica na Dolenjskem), Lenarčič Franc (Ponikve), Veršnjak Franc (Celovec), Malner Alojz (Kočevje) in podnarednik Rebernik Matija (Ljutomer).

Kostolac. Rudarji Anton Obrez (St. Rupert pri Laškem), Anton Šeneger (Sevnica), Anton Šeneger (Sevnica), Anton Jančič (St. Lenart pri Laškem), Cveta in Matija Poljšak in Jožef Doberšek (Jurklošter pri Laškem), Karel Kolarič in Anton Druškovič (Rajhenburg), Jakob in Marija Pušnik (St. Rupert pri Laškem), Obu Ciril (Velenje).

Lece. Rudarji: Cirar Franc in Štefan (Cirkuše pri Vačah), Maks in Julka Prek (Vače pri Litiji), Ivan in Štefa Prosenik (Sevnica), Henrik in Anica Tacer (Pilštanj), Ivan in Cilka Perc (Pilštanj), Sajovic Rudolf (Zagorje ob Savi), Moškon Adolf (Rajhenburg), Kajtna Ferdo (Dol pri Hrastniku), Novak

Franc (Trojane), Karlo Selič (Sevnica).

Lece. Rudarji: Franc Novak (Trojane), Jože Brglez (Konjice), Adolf Maškon (Mali Kamen), Rudolf Sajovec (Zagorje ob Savi), Matija Rajer (Stara vas - Videm), Maks Prek in družina, Ivan Prosenik (Sevnica), Ivan Perc in njegova žena, Franc in Štefan Cerar (Litija), Alojz in Ivan Golob (Trst).

Pašman. Martin Krumpak, orožniški kaplar (Vrh - Smarje pri Jelšah).

Požarevac. Planinc Alojz.

Rogatica. Marjanca Ručman, rojena Frtnova (Sp. Gorje).

Sisevac. Rudarji: Fabjan Gustav (Krmelj), Jonta Luka in Čudovan Janez (Malkovec), Janez Alojz, Podpečan Stanko, Vidic Filip in Pepi, Rednjak Ivan, Matija in Rafko, Oblak Avgust, Poštatičnik Ludvik, Florjan Anton in Jamnišek Jurij (Velenje), Praprotnik Franc (Mozirje), Dolšak Jože (Rogaška Slatina), Bučej Ferdo (Liboje), Pučnik Blaž (Dobje), Viher Martin (St. Ilj pri Velenju), Praznikar Matija (Zabukovca), Borovšek Martin (Topolšica), Klušar Alojz (Smarjeta), Zajc Ignac (Zabukovca).

Štip. Slovenski fantje pri pekarski četni: pehotni narednik Ernest Šisernik (Zerjav - Crna); državni mojster Anton Zupančič (Trebnje); redovi: Otmar Petrlin (Zagorje ob Savi), Stanko Mrzel (Trbovlje), Perc Slavko (Novo mesto), Anton Borovnik (Slovenji Gradec), Anton Hudej (St. Janž pri Velenju), Ferdo Tkavc (Hrastnik), Krištan Franc (Vuzenica), Vinko Merslavič (Kapele pri Brežicah), Jakob Romih (Celje) in Ivan Kurent (Velenje).

Zemunik. Puntar Franc, orožniški kaplar

zarocencem, saj je morala vedeti, da se z njim lahko v gozdu sreča,« je nadaljeval dr. Klančnik.

»Vedela je to. Prepričan sem celo, da se srečanju z njim ni hotela ogniti. Takšna je bila njena narava: mimo njega je hotela, da bi mu pokazala, kako zanjo ničesar več ne pomeni.«

Na predsednikovo vprašanje je Mirko priznal, da je ta domneva priče pravilna. Priznal pa je tudi, da ga je tako vedenje ljubljene mladenke spravljalo v obup.

»Ali se niste prav nič bali, da bi njeno srečanje z razburljivim mladim možem lahko dovedlo do hude nesreče?« je vprašal predsednik in iz njegovih besed je bil jasno razviden občutek, da sta bila Košutnikova preveč brezbržna.

»Pač, skrbelo me je to, toda moja moč nad svakinjo ni bila tolikšna, da bi mogel kaj takega preprečiti. Bila je silno samovoljna.« Zadnje besede je rekel Košutnik tiho in po dolgem pomišljanju, kakor bi ga bilo sram, da mora mrtvemu dekletu nekaj očitati. Nato je še pripomnil: »Razen tega si nisem mogel misliti, da bi bil mladi Jug sposoben takega zločina.«

Pri teh besedah je skočil Jug pokoncu, grozeče vzdignil roko, kakor bi bil hotel govoriti, toda sesedel se je spet na stolu, ne da bi bil rekel besedo.

Zagovornik je rekel: »Pripoveduje se, gospod Košutnik, da ni vladalo preveč prijateljsko razmerje med vami in mlado gospodično Ogorelčevo.«

»To ni čisto resnično,« je odvrnil Košutnik in se nasmehnil. »Zmerom sem imel prav rad sestro svoje žene. Ona pa mi je bila kot otrok

zelo nenaklonjena. Temu je bila najbrž vzrok ljubosumnost, ker sem ji odvedel sestro. Pozneje se je to zravnilo in sva se dobro razumela. To se najbolje razvidi iz dejstva, da je v času svojega bivanja na Gozdniku živela skupno z nama.«

»Toda z njeno namero, da bi se poročila z Jugom, se niste strinjali?«

Posmehljivo je Košutnik skomignil z ramami. »Vso zgodbo sem smatral zgolj za otroško igračkanje. Zato tudi nisem posvečal temu večje pozornosti. Dovolil sem si samo toliko, da sem rajnko taščo zdaj pa zdaj opozoril na neprimernost Verinega občevanja z Jugovimi. Šele ko mi je Vera v času našega zadnjega bivanja na Gozdniku odkrito izjavila, da je z odobrenjem pokojne matere zaročena z Mirkom Jugom, sem spoznal, da je zadeva resna. Pozneje sta se seveda sprla.«

»Vi torej niste bili zadovoljni z zaroko?«

»Kako neki?« je vzkliknil. »Kmečki sin pač ni mogel biti ženin za gospodično Ogorelčevo. Prav istega naziranja kakor moja žena in jaz je bil tudi Verin varuh, višji svetnik Lokan. Gospod svetnik ne bi bil v tako poroko nikdar privolil.«

»Toda gospodična Ogorelčeva bi postala v dveh letih polnoletna in bi potem več ne potrebovala varuhovega privoljenja,« je menil zagovornik dr. Klančnik.

Če je zagovornik mislil, da je s temi besedami ugnal Košutnika v kozji rog, se je bridko motil, zakaj Košutnik je vneto soglašajoč odgovoril: »Vera bi se res tudi poročila z njim, če ne bi bil Jug s svojim nečastnim početjem zaigral njene naklonjenosti.«

»Nesramno obrekovanje!« je vzkliknil obtoženec.

Predsednik ga je z ostrimi besedami zavrnil, naj bo miren, Košutnik pa se mu je zasmehljivo zarežal v obraz in nato nadaljeval, kako je bil opozorjen z nepodpisanimi pismi, ki sta jih on in Vera prejela, kaj je Jug vse počel. Nato da je odpotoval v Zagreb in od zapuščene Jugove ljubice prejel pisma ter jih izročil Veri.

Jug se ni mogel premagovati. »Vse to je sleparstvo!« je zakričal. »Pokažite mi tista pisma!«

»Prav dobro veste, da je bila globoko užaljena deklica v svojem ogorčenju toliko nespametna, da jih je vse sežgala,« je pripomnil Košutnik, ne da bi bil pogledal obtoženca, »toda njeno vedenje je pričalo, da je pisavo v njih spoznala za vašo. Sicer pa nisem bil sam pri tisti ženski v Zagrebu; spremljal me je tudi višji svetnik Lokan.«

»Kako se piše tista ženska in kje stanuje? Predlagam, da se zasliši,« je rekel zagovornik. »Čudim se, da ni bila že v teku preiskave zaslišana.«

Sodniki so se umaknili k posvetu o tem predlogu, nato pa je predsednik izjavil, da takšno zaslišanje ni potrebno, ker v tem primeru ne more vplivati na potek obravnave.

Zasliševanje Košutnika se je nadaljevalo. Košutnik je natančno ponovil vse izpovedi, ki jih je podal že v preiskavi, in zagovornik mu je segel v besedo šele, ko je Košutnik opisoval iskanje Verinega trupla v grajskem jezeru: »Zakaj pa vam je padla na um domneva, da je vaša svakinja prav v grajskem jezeru utonila?«

»Ker smo na obrežju našli njeno iglo in ker je pogosto delala sprehode do jezera,« je bil odgovor.

Anglija se pogreza v morje

Angleži so znani kot zelo hladnokrvni ljudje. Zato jih tudi ne razburja neizpodbitna ugotovitev strokovnjakov, da se njihova domovina počasi potaplja v morju. To ni šala, ampak kruta resnica. Znanstveniki so ugotovili, da to potapljanje napreduje precej naglo: London se v petih letih usede za nekaj več, ko dva centimetra. Na prvi mah to ni mnogo. Pa je vendar zaradi tega zniževanja London za poldrugi meter nižji, kakor je bil v časih kralja Henrika VIII.

Zlasti resna je reč na angleškem vzhodnem obrežju. Morje se od leta do leta globlje zajeda v suho čelino. Pa se ne dviga morje, temveč suha zemlja počasi tone v njem. V yorkshirski grofiji je bilo 15 mest in pristanišč, v katerih sta v srednjem veku bujno cvetela trgovina in obrt, a danes so že zdavnaj pod gladino Severnega morja. Za siromašne vaščane ribiških vasic na vzhodnem obrežju Anglije je vsaka zima hujša in strašnejša. Zimski viharji vsako leto segajo više

in so danes v nevarnosti pred njimi hiše, vrtovi in domačije, ki v prejšnjih časih takih nesreč niso poznali.

Znanstvenih razlogov o potapljanju Anglije je več. Toda naj bodo vzroki tega pojava že kakršnikoli, dejstvo je, da se bo morala Anglija prej ali slej resno pečati s tem vprašanjem. Seveda se bo to zgodilo zlasti zaradi Londona. Naj se zaradi zniževanja suhe zemlje vodna površina dvigne le še za poldrugi meter, bodo pod vodo gosto naseljeni deli mesta in celo kraljevska palača. Tega pa Angleži gotovo ne marajo učkati, pa če bi bilo treba London dvigniti na kole in bi bilo na ta način glavno mesto angleškega imperija druge Benetke. Le da se tu napoveduje obratna pot: Benetke so bile nekdanj čisto v morju, pa so zaradi naplavin, ki jih prinašajo reke, čedalje bolj na suhem, a London se je začel na kopnem, pa se suha tla umikajo pod njim v morje.

Otok, na katerem živijo le mačke

Sredi Indijskega morja stoji otoček Frisate, znan komaj po imenu. To je koralni otoček skoro brez rastlinstva. Nekega Angleža je po naključju zaneslo na ta otoček in opisal je zanimivo življenje na njem. Ob lepem vremenu je prišel Anglež na otok. Kjer ni našel nobenih sledov o življenju. Pač pa mnogo lukenj, kakor da bi živeli na otočku zajci. Toda domači zajci bi na njem ne mogli živeti, ker ni hrane.

Ponoči, ko je Anglež zaspal v svojem čolnu, ga je pa zdajci zbudilo silno mačje mijavkanje. Pograbil je samokres in zagledal vse polno divjih mačk. Komaj je stopil na otoček, so se zakadile vanj in če bi se ne bil pravočasno rešil v čoln, bi bilo po njem.

Anglež se je seveda začudil, odkod so prišle mačke na pusti otok. Zdaj mu je postalo

jasno, od česa izvirajo mnoge luknje v tleh. Na vprašanje, s čim se hranijo, je Anglež kmalu našel odgovor. Mačke so hodile ponoči na ribolov. Čakale so ob morju, dokler ni nastala oseka, potem so pa planile na ribe. Večkrat se je zgodilo, da so jih valovi odnesli v morje. Poginilo jih pa ni mnogo, ker so vajene vode in hitro splavajo na obalo. Posebno radi imajo mačke na otočku Frisateu želve. Mačk živi na otočku okrog 100 000.

Znanstvenikom se je zdelo Angleževo pripovedovanje bajka, dokler niso poslali na otoček posebne odprave, ki se je prepričala, da Anglež ni lagal. Vse kaže, da je morala pred kakimi 20 leti priti na otoček breja mačka ali morda več mačk s kake potopljene ladje, ki so se potem razmnožile.

× Smrt velikega češkega pisatelja. Na božični dan je umrl svetovno znani češki pisatelj Karel Čapek. Pisatelj je bil tik pred božičnimi prazniki zbolel za vnetjem pľjuč, ki se je zahrbtno razvil iz navadne hripe. Nekaj malega Čapkovih del imamo prevedenih tudi na slovenščino.

× Štiri sto žrtev strašne železniške nesreče v Rumuniji. V noči na božično nedeljo sta trčila skupaj na železniški postaji Frakaceji-Etuleji na progi Galac-Besarsbesk dva potniška vlaka. Zaradi izredno močnega sunka sta se razbili obe lokomotivi in sedem potniških vagonov. Izpod razvalin so potegnili 93 mrtvih in 212 ranjenih. Okoli sto jih je do ponedeljka še ostalo pod razvalinami in so gotovo vsi mrtvi. Mnogo ranjencev je med tem že umrlo. Nesreča se je pripetila ker so bile kretnice napačno postavljene. Ko je generalna direkcija izvedela za nesrečo, je takoj poslala na mesto nesreče dva posebna vlaka s potrebnim zdravniškim materialom. Večino ranjencev so prepeljali v bolnišnico v Bolgradu. Ranjenci so po večini oficirji in vojaki, ki so potovali domov na božične dopuste.

× Silen mraz v Angliji je terjal pred prazniki nad 50 človeških žrtev. Samo na en dan je zmrznilo devet ljudi. Na reki Temzi je ustavljen ves ladijski promet. Prav tako je nemogoč letalski promet.

× V Sibiriji zaradi mraza niso mogoči vojaški prevozi. Listi poročajo iz Moskve, da so se vojaški transporti, ki so v zvezi z napetostjo med Rusijo in Japonsko, morali ustaviti v Sibiriji zaradi silnega mraza. Ukrenili so vse potrebno, da bodo transporti mogli nadaljevati svojo pot. Zaradi silno hude zime sta železniški in telefonski promet prekinjena delno tudi v Srednji Rusiji.

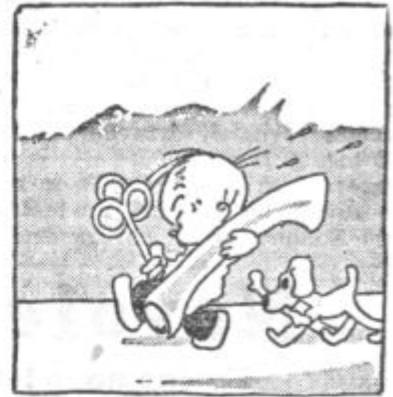
× 263 žrtev avtomobilskih nesreč v Zedinjenih državah med prazniki. O božičnih praznikih je bilo v Zedinjenih državah Severne Amerike nenavadno mnogo avtomobilskih nesreč. Ubilo se je 263 ljudi, mnogo pa je ranjenih.

× Črne koze v Šanghaju. Bolezen črnih koz se je v Šanghaju v zadnjem času zelo razpasla. Samo v mednarodni koncesiji je okoli 100 primerov te bolezni.

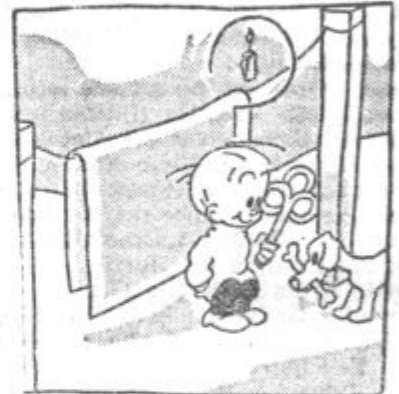
× Elektrarna pod vodo. Nemec Arno Fischer je odkril nov način izkoriščanja vodne sile tudi v rekah, ki nimajo velikega naravnega padca. Nemčija je zgradila že mnogo elektrarn po Fischerjevem načinu na vodnih tokih, ki njihove sile prej sploh niso izkoriščali ali pa je služila le za pogon navadnih mlinov. Nedavno so spet dogradili eno tako elektrarno pod vodo pri mestecu Steinbachu. Mimo tega mesteca teče reka A'ler, ki izvira v Allgauskih Alpah in se izliva blizu mesta Ulma v Donavo. Glavna posebnost Fischerjevega načina je, da so električni stroji nameščeni v betonskem poslopju, zgrajeni v strugi počez, tako da so stroji prav za prav pod vodo.

× Tudi opice se zanimajo za sport. Napredek zdravilstva bolj in bolj sili učenjake, da delajo poskuse z opicami, katerih žleze so podobne človeškim. Ni dolgo tega, ko so nekemu moškemu rešili življenje tako, da so vzeli žlezo od nekega šimpanza. Na neki opičji farmi blizu Pariza imajo trideset opic, ki se zelo dolgočasijo in so iz samega dolgočasje začele uganjati sport. Pazniki te farme so presenečeni ugotovili, da se opice z vso vnemo vadijo v skakanju. Priredile so tekmovanje in najboljšega po svoje razglašile za zmagovalca, tako kakor ljudje kakšnega državnega ali svetovnega prvaka.

Jakec ni neumen

Preprogo nese na dvorišče Jakec, za njim s kostjo jo maha psiček Skakec. Preproga zaprašena je zelo in stepanje težavno delo bo.

Na vrh preprogo Jakec komaj spravi, s tepačem v roki se pred njo postavi. Ko gleda psa, posveti se mu v glavi, saj Jakcu so možgani čisto zdravi.

Tepač na rep priveže Skakcu Jakec, mu vzame kost: »Le prošni zanjo, Skakec!« Za kost ponižno Skakec z repom ziblje, tepač se neoprestano krenko giblje.

S preprogo čisto spet se vrača Jakec, s kostjo za njim je maha pridni Skakec. Prepeva brihtni Jakec si veselo, brez truda bilo je storjeno delo.

VELIKE IN MALE RIBE

Mati odpre škatlo sardin in pravi hčerki: »Vidiš, velike ribe žro tako majhne ribice.« Hčerka: »Kako pa odpro škatlo?«

PO MALEM

Umazanič je pomakal desni kazalec v kozarec vode.

»Kaj delaš?« ga je vprašal Sitič.

»Zdravnik mi je predpisal kopeli, a zabilal naj začnem po malem«, je menil Umazanič.

Pozor na priložene položnice!

Današnji številki smo priložili položnico za vsakega naročnika, da lahko takoj plača naročnino za leto 1939. Ker je naročnina malenkostna, prosimo cenjene naročnike, da jo plačajo že prve dni meseca januarja, po možnosti za vse leto naprej. Tako ne bodo med letom imeli opravka z novimi položnicami in sitnosti z opomini. Naročnina ostane nespremenjena: za domačo državo: celoletna naročnina 36 din, polletna 18 din, četrtletna 9 din; za tuje države: celoletna 48 din, polletna 24 din, četrtletna 12 din; za Ameriko pa celoletna 1 dolar.

Kdor bi po pomoti ne prejel položnice ali če se mu pokvari, naj piše na upravništvo po drugo. Oni naročniki, ki so naročnino za leto 1939. plačali že v tem letu, naj kot zvesti naši prijatelji izroče položnice znancem, ki še niso naročeni, in jih pridobijo, da se na »Domovino«, ki je vsem, ki jo poznajo in bero, najbolj priljubljeni list, naroče za novo leto.

Kdor je preteklo leto zaostal z naročnino, naj s položnico ali s poštno nakaznico hitro poravnava tudi zaostanke, da ne bo presledka pri pošiljanju lista.

Upravništvo »Domovine«

Ženski vestnik

Kako moraš govoriti z otroki

Otrok med tremi in petimi leti najrajši zastavlja vprašanja in navadno zelo mnogo govori. Dobro je, če je otrok v tej starosti zgovoren. Ni pa znak duševne manjvrednosti, če malo ali pa nič ne govori. To je odvisno od okolja, v katerem otrok živi. Vzgojitelji morajo torej znati govoriti z otrokom. Glavno načelo kramljanja z otrokom je: Govori z njim, kakor govorimo s sebi enakim človekom, torej brez posnemanja otroškega blebetanja. Samo predmet pogovora mora biti tak, ki zanima otroka. Nikar ne začinjamo pogovora z otrokom tako, da ga vščipnemo v lice ali požgečkamo pod brado, rekoč: »Ali si mamin? Ali greš k meni? Vzajem te k nam, če hočeš.« Na taka vprašanja otrok navadno ne odgovori ali pa za joče, in pogovor je končan. Z otroki govorimo o rečeh, ki so jim najbližje, pa naj bodo to igračke ali kaj drugega.

Zelo primeren predmet za pogovor z otroki so slike. O slikah govorimo otroku ali sami ali pa skušajmo z vprašanji pripraviti k opisovanju tudi otroka. Vprašanja morajo biti lahka, da more otrok odgovarjati, sicer se neha kmalu zanimati za dotično reč. Lepo se govori z otrokom o tem, kar pravkar dela. Pogovor pa se mora nanašati neposredno na njegovo delo, da ne odvrta otroka od njega. Pa še nekaj: Ne popravljajmo med pogovorom napak njegove izgovorjave, ne posmehujmo se otroškim nesmisli!

Za kuhinjo

Mrzla hrenova omaka s sladko smetano. V skledici zmešaj žličico gorčične moke (dobiš v vsaki večji trgovini z živili), noževo konic sladkorja v prahu, malo soli, žličico ali dve kisa in žlico naribanega hrena. Stolci četrt litra sladke smetane in jo primešaj k hrenu. Ta omaka naj bo sladkokisla in jo daš k mrzli kuhani gnjati, mrzli svinjski pečenki, pa tudi h govejemu mesu.

Čokoladne kroglice. V skledi razmešaj pol kile čokolade (čokolado razlomi in postavi v neprevročico pečico), potem čokolado zmešaj, prideni še četrt litra sladke smetane, ki jo pa poprej malo segrej, in vse skupaj dobro zmešaj. Če bi bilo testo redko, dodaj

malo sladkorja v prahu. Iz te zmesi oblikuj kroglice, jih povaljaj v zribani čokoladi in in na zraku osuši.

Orehove rezine. Na deski umesi testo iz osminke kile sirovega masla, osmih dek sladkorja v prahu, 17 dek moke, soka in naribane lupinice pol limone. Umešeno testo tenko razvaljaj in položi na pomazano pekačo. Testo pomazi z gosto mezgo in potem še z nadevom. Nadev: stolci sneg dveh beljakov, snegu primešaj osem dek zmletih orehov, 10 dek sladkorja v prahu in 10 dek razmešane čokolade, nato vse skupaj dobro zmešaj in nadevaj po testu. Peči v neprevročici pečici. Pečeno in še malo toplo zreži na majhne kose.

Prestice. Umesi v testo pol kile moke, 20 dek sladkorja v prahu, 10 sirovega masla, dve jajci, štiri do pet žlic mleka in zavitek pecilnega praška. Iz umešene testa napravi dolg in tenek svalk, ga razreži in naredi z rokami kot svinčnik tenke svalke. Iz njih oblikuj prestice, jih zloži na pomazano pekačo, pomazi z raztepenim jajcem in speci.

Čokoladna torta. Razmešaj v pečici 12 dek čokolade. Čokolado poprej razlomi. Razmešano čokolado dobro umešaj z 12 dekami sladkorja v prahu, šestimi dekami sirovega masla in žlico vode. Potem primešaj šest dek moke, dve žlici drobtin, četrt zavitka pecilnega praška in trd sneg šestih beljakov. Posodo za torto dobro pomazi s sirovim maslom, posuj z drobtinami in napolni s pripravljenim testom, razravnaj in speci. Peči počasi in ne v prevročici pečici približno eno uro. Pečeno in hladno torto prereži, nadevaj s poljubno kremo ali mezgo in polij s čokoladnim ledom.

Praktični nasveti

Ker klobase pri pečenju rade pokajo, jih je treba, preden jih denemo peči, z vilicami ali zoborebcem nekajkrat prebosti, da imajo zrak. Ko pa jih denemo peči, jih moramo vedno položiti na razbeljeno mast in jih takoj tudi z vročo mastjo politi, ker so potem bolj sočne in okusne in tudi ne pokajo.

Madeže od mlečne kave ali kakava odstraniš z obleke z mrzlim mlekom in nato spereš v mlačni vodi. Madeže od črnila odstraniš, če madež zmočiš v mlačni vodi, ga dobro namiliš in potem nakapaš limonovega soka nanj. Pustiš tako namočeno čez noč in drugi dan opereš in v milnici skuhaš. Nato v čisti vodi dobro izpereš.

Bolniška postelja naj zmeraj stoji tako v sobi, da je samo posteljna konica pri zglavju ob zidu, ker prihaja od zidu zmeraj mraz, predvsem od zunanjega zidu. Zlasti pozimi veje mraz od takega zidu in je bolnik v nevarnosti, da se še bolj prehladi, posebno če ima vročino. V sobi mora biti primerna temperatura. Redno zračenje pa je nujno potrebno.

Če teče kri iz nosa, posrkaj malo mrzle vode, na zatilnik si pa deni mrzel obkladek.

Kdor ima zelo mehke nohte, si jih mora vsak dan umivati z limonovim sokom, da se utrdijo.

Radio Ljubljana

od 1. do 8. januarja.

Nedelja, 1. januarja: 8.00: Vesel novoletni pozdrav (plošče). 8.30: Kvartet trobil. 9.00: Napovedi, plošče. 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. 10.15: Verski govor (dr. Gregorij Rožman). 10.30: Vsakemu nekaj (plošče). 11.00: Radijski šramel. 12.00: Slovenske narodne pesmi bodo peli Fantje na vasi in sestre Stritarjeve. 13.00: Napovedi, poročila. 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. 17.00: Kmetijska ura. 17.30: Koncert plesne glasbe (Adamičev jazz-orkester in Cimermanov kvartet). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura. 19.50: Koncert vojaške godbe. 21.10: Vesel koncert radijskega orkestra. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Lahkih nog naokrog (plošče).

Ponedeljek, 2. januarja: 12.00: Kmečki trio. 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Bala-lajke igrajo (plošče). 14.00: Napovedi. 18.00:

Zgodovina psihiatrije (dr. Bogomir Magajna). 18.20: Szleminska poje poljske narodne (plošče). 18.40: Kulturna kronika: O Ptujski gorji (vseuč. prof. dr. Fran Stele). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura. 19.50: Zanimivosti. 20.00: Koncert radijskega orkestra. 21.15: Koncert dvospevov (Dragica Sokova in Stefanka Korenčanova, pri klavirju prof. Marjan Lipovšek). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Prenos plesne glasbe iz restavracije Emone.

Torek, 3. januarja: 11.00: Šolska ura: Pettrčkove poslednje sanje, božična igra. Spisal Pavel Golja (izvajali bodo brezposelni učiteljski abiturienti). 12.00: Pisana šara (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. 14.00: Napoved. 18.00: Kitara (igral bo Prek St., pri klavirju bo Eiletz Rafael). 18.40: Problem malega naroda (vseučil. prof. dr. Fran Veber). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura. 19.50: Vesela kronika. 20.00: Zdenek Fibich: Šarka: Vesela kronika. 20.00: A. Remec: Čarovnica, drama (izvajali bodo člani radijske igralske družine). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Operetni zvoki (radijski orkester).

Sreda, 4. januarja: 12.00: Odmevi iz Češke (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Magister Ivan bo igral na harmoniko. 14.00: Napovedi. 18.00: Mladinska ura: a) Opazuj in poskušaj (prof. Miroslav Adlešič); 18.40: Gradovi na Dolenjskem, II. del (Leon Petauer). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura. 19.50: Uvod v prenos. 20.00: Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani (v I. odmoru glasbeno predavanje — Ukmar; v II. odmoru napovedi, poročila).

Četrtek, 5. januarja: 12.00: Polke in koračnice (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. 14.00: Napovedi. 18.00: Dvořak: Koncert za violončelo in orkester (plošče). 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura. 19.50: Beseda k prazniku (Fran Finžgar). 20.00: Pevski koncert Julija Betetta (pri klavirju prof. M. Lipovšek). 20.40: Iz opernega sveta (radijski orkester). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Dueti za klavir in harmonij.

Petek, 6. januarja: 9.00: Napovedi, poročila. 9.15: Praznični zvoki (plošče). 9.45: Verski govor (Filip Terčelj). 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. 11.15: Koncert godalnega okteta (plošče). 11.30: Koncert radijskega orkestra. 13.00: Napovedi, poročila. 13.20: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah). 14.00: Otroška ura (Vinko Bitenc). 17.00: Kmetijska ura. 17.30: Domači zvoki (plošče). 18.00: Sv. trije kralji, zvočna igra. Napisal Joža Vombergar (igrali bodo člani radijske igralske družine; vodil bo inž. Ivan Pengov). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura. 19.50: Koncert pevskega zbora »Ljubljanskega Zvona«. 20.30: Vesel koncert radijskega orkestra. 22.00: Napovedi, poročila. 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 7. januarja: 12.00: Plošča za ploščo pisana zmes. 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Plošča za ploščo pisana zmes. 14.00: Napovedi. 17.00: Otroška ura: a) Selma Lagerlöff: Kako je Niels Holgersen popotoval z divjimi gosmi (povest v nadaljevanjih); 17.50: Pregled sporeda. 18.00: Za delopust (igral bo radijski orkester). 18.40: Pogovori s poslušalci. 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura. 19.50: Beseda k prazniku (Fran Finžgar). 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar). 20.30: Vesel živalski krog, pisan večer (izvajali bodo člani radijske igralske družine; sestava in vodstvo Jožek in Ježek). 22.00: Napovedi in poročila. 22.15: Za vesel konec tedna (radijski orkester).

Harmonike vseh tip in vrst po tovarniških cenah dobite v domu glasbe R. WARBINER, Ljubljana, Mišičeva cesta 4 (pri Frančiškanski cerkvi)

NAPISAL MIRKO BRODNIK

Srce v okovih

Trinajsto poglavje
BRANKOV OČE

Gori visoko v rebri je imel svoje kraljestvo stari Matevž Slavec, Brankov oče. Kakor vsa lepa in nova se je svetila njegova domačija v dolino, v trg in okrog nje travniki in njive kakor bi jih bil odmeril in lepo razdelil, da ni bilo nikjer premalo, nikjer preveč. Nekaj dreves je stalo okrog hiše, ravno dovolj, da je niso zakrivala. In zidan hlev zraven, poln živine. Zgoraj je bil senik. Izza hiše je lahko z voli pripeljal vanj voz. In če je potem stopil na mostovž, kjer je še zmeraj viselo vse polno kit koruznih storžev, in pogledal v dolino pod seboj, si je res lahko mislil, da je kralj. Pred hišo je bila majhna brajda, ki je bila zmeraj na solncu. Malokatero leto je rodila, saj je skoraj vselej prišla slana, preden je grozdje dozorelo, a stari Matevž je ni posekal! Debele trte so se bohotno širile in delale streho, tako da je bil po-eti, kadar se je proti večeru vračal z dela, kakor v lepi senčnici. In če je trta res kdaj rodila, tedaj je sam iztisnil ves sok iz grozdja. Res ga je bilo malo in vino je bilo kislo kakor vrisk, a vendar ga je bil Matevž vesel. Samo o praznikih ga je velel prinesiti na mizo. Nalil ga je v kozarec in pogledal proti luči, kjer se je svetilo kakor kri. In pokusil ga je, čeprav mu je usta skupaj vleklo, in pokimal: Dobro bo!

Zena mu je umrla že pred leti, ko je Branko še hodil v srednje šole. Ko ga je zadela ta izguba, je mislil, da je ne preboji. Saj je bila dobra njegova Polona, da ne bi našel več druge, ki bi ji bila po dobroti vsaj od daleč podobna. In po pridnosti. Dobro se je še spominjal, kako je bilo pred štiridesetimi leti, ko sta se vzela. Takrat je bila hiša še majhna, skoraj koliba, in samo nekaj njivice je bilo zraven. Pa sta pljunila v roke in posestvo se je večalo od leta do leta. Zdaj je prikupil kos gozda, zdaj njivico, zdaj senožet. In potem, ko sta videla, da ne zmoreta več dela sama, sta vzela hlapca. Stanovanje in jed sta mu dajala, pa še nekaj denarja povrh in obleke, da se ni mogel pritožiti. In dober je bil hlapec Miha. Kakor črna živina je delal in nikoli ga ni bilo treba priganjati. In potem sta popravila in prezidala hišo, da so ljudje iz trga kar zijali, ko so jo videli kakor mlado nevesto na rebri.

Takrat je šel Branko v mestne šole. Dobro se je učil in veselje sta imela z njim. Kadar se je vrnil domov na počitnice, je hodil oče z njim v trg in ponosen je bil nanj. Ljudje so gledali za njima in tiho pravili drug drugemu:

»Poglej ga, starega Slavca, kakšnega sina ima! Še velik gospod bo Slavčev Branko!

Starec jih je čul in srce se mu je kar topilo v veselju. Toda na zunaj tega ni nikdar pokazal. Veselje ni prišlo čez razorane gube, ki so mu pokrivalo čelo in obraz. Le časih se mu je nabralo na ustnicah. In takrat je vzel pipo v usta in se pridušil svoji ženi: »Polona, sodim, da nisva delala zastonj. Zastaven fant je najin sin. Samo če bo dober gospodar Saj veš, v mestu se kmečki fantje spridijo. Kaj meniš?»

Vprašal jo je, čeprav je dobro vedel, kaj mu bo odgovorila. Vedel je da mu bo rekla: »Branko ni tak kakor so drugi. Nikar se ne trapi s tako neumnimi mislimi.«

In tudi če mu ni odgovorila, je vedel, da je tako mislila, in je bil vesel in zadovoljen.

In potem je prišlo tisto leto, ko je pritisnil tako hud mraz. Polona že dalj časa ni bila prav pri moči. Slavca je kar skrbeo, ko je videl, kako se obira v kuhinji. Slutil je, da mora nekaj biti. Vzel je staro dekle, ki je prej služila pri sodnikovich. Ti sodnikovi! Ničče jih ni prav maral. Preveč gosposki so bili. In tudi, kako grdo so naredili s staro Meto. Prestara je bila, pa so jo odpustili iz službe, čeprav je dvajset let pri njih gara-

la. In potem je prišla k njemu pod reber. In on jo je takoj vzel, da pomaga gospodinji. In rada je delala Meta.

Potem je prišlo tisto, česar se je tako bal. Polona je legla in ni več vstala.

Branka takrat ni bilo doma. Matevž je šel na pošto in mu brzojavil, naj pride domov, če hoče videti mater še živo. In Branko je prišel, toda prepozno. Mati je že ležala na parah sredi sveč in rož. Matevž ni jokal. Preveč je bil ranjen, da bi bil mogel to pokazati s solzami. Tudi Branko. Ko je drugi dan odšel v mesto in so pokojnico odnesli na pokopališče, je ostal sam z Meto in Mihom.

Drugo leto je šel Branko na Dunaj. In od onod je pisal, da mu gre dobro in da ima že majhno službo, tako da od doma ne potrebuje nič denarja. Matevž ni bil trd za denar, a vendar se mu je to dobro zdelo. Kar stotak mu je poslal in mu napisal, naj si le časih kaj privoščiti in naj pride domov, kadar bo imel počitnice. Ko je bilo prvo leto okoli, se je Branko res vrnil. Kako zastaven fant je postal, kar je bil v tujini! Kar veselje ga je bilo gledati. In kako moder je bil! Matevž kar verjeti ni mogel, da so ga na tujem tako izučili.

Takrat so počili strelji v Sarajevu. Matevž je slutil, da nič dobrega ne prineso. Meseč nato je izbruhnila vojna. Matevž je bil miren kakor zmeraj, a vendar ga je nekaj grizlo v srcu, ko je čital razglas o mobilizaciji. Vedel je, da je Branko pri prvih, ki bodo morali na fronto.

In res je nekaj dni nato prišel ukaz. Branko je dobil povelje, da pride v Ljubljano na nabor. Potrdili so ga. Ko je povedal očetu, je stari Matevž samo stisnil zobe in rekel: »Pazi, da česa ne iztakneš! Nič drugega — in vendar je Branko vedel, da pomenijo te besede več kakor potok solz in dobrih besed. Poznal je dobro svojega očeta.

Meseč nato je bil že v Galiciji kot praporščak. In od tam je pisal očetu, da se mu dobro godi in naj se zanj nikar ne boji. Pisal mu je tako, čeprav je bilo v resnici vse drugače, čeprav je bil v resnici na fronti pekla.

Ko se je vrnil na dopust, pa je oče videl, da mu sin ni vsega povedal. Leto bojev mu je pustilo dosti sledov!

Takrat se je Branko seznanil z notarjevo Zoro. Starec je vedel za to, saj mu je Branko sam povedal. Poznal je tudi Zoro. Vedel je, da ni taka kakor druga dekleta. In ko mu je Branko rekel, da z njo še ni nič govoril, mu je samo dejal:

»Saj ni treba. Nekaj let bi še počakal. Potem, ko bo vojne konec...«

Toda vojne ni hotelo biti konec. Kakor kača se je vlekla v neskončnost. In Branko je prišel večkrat na dopust in tudi pisal mu je redno. Zmeraj je bil gori v Galiciji, samo enkrat so ga poslali za nekaj časa na soško fronto.

Takrat je bil skoraj štirinajst dni doma. In nekega dne sta se pogovarjala o tem, kaj lahko še pride.

Še dobro je pomnil. Sedela sta pred hišo in Branko mu je rekel, da vse kaže na konec vojne. Samo kakšen bo ta konec... Povedal mu je, da Avstrija ne more več dolgo vzdržati, ker je preveč oslABLJENA, preveč lačna. »Nu, saj je prav tako,« mu je odgovoril. In ko se je pred meseci spet odpeljal v Galicijo, mu je rekel, da bo govoril z Zoro. Kako je govoril? Matevž ni vedel, ker je Branko še tisti večer odšel nazaj na fronto, odkoder mu je sporočil, da je živ in zdrav.

Zdaj pa že nekaj dni ni dobil vesti od njega. Prej mu je pisal vsak drugi, tretji dan, zdaj pa kar naenkrat nič.

»Najbrž ne utegne,« se je tolažil, a vendar se mu je zdelo, da s temi besedami samega sebe vara.

Trinajsto poglavje
SIN JE MRTEV...

Stari Slavec si je tisti dan privoščil nekaj več počitka. Ker je bilo sonce toplo kakor poleti, je dejal Meti, da mu je iz izbe prinesla stol, nato pa je stopil pred hišo in sedel na sonce. Zadovoljno je iztegnil nogo pred se in se zamislil. Z nekim ugodjem mu je plaval pogled po domačiji. Ze misel sama, da si je ustvaril vse to sam z delom svojih rok, ga je navdajala z veseljem.

Nenadoma pa je zagledal na cesti človeka, ki je stopal proti njegovi hiši. Ženska? Čudno se mu je zdelo: kaj bi utegnila iskati pri njem? »Morda gre samo mimo in potem dalje,« si je rekel, toda kmalu je videl, da se je zmotil. Ženska, ki je šla v hrib, je bila namenjena k njemu. To je vedel tisti mah, ko je krenila s poti na stezico, ki je držala k njegovemu domu.

Zdaj je bila skoraj pri njem. Pozdravil je.

»Ali ste vi gospod Slavec?« ga je vprašala. »Da, jaz sem,« je pritrtil. »Kaj pa vas je privedlo k meni?« je vprašal. Čudna se mu je videla ta ženska. Tako žalostna se mu je zdelo, on pa ni dosti maral za žalost.

»Kaj ne bi stopila v hišo?« je rekla s tihom glasom. »Tam vam povem.«

V izbi je bila samo Meta. Slavec jo je poslal ven in sedel za mizo. Gospodična, bila je Vera, je obstala sredi sobe. Beseda ji ni hotela z jezika.

»Tak kaj je, gospodična?« je silil Slavec.

»Pripravite se na žalostno vest,« je rekla tedaj. Hotela je še povedati, toda opazila je nenaden pogled, ki ji ga je bil vrzel starec. Nekaj strahu je bilo v njem, tistega strahu, ki ga opazi samo oni, ki prav dobro pozna ljudi. Drugače je bil ta obraz miren in nabuban kakor zmeraj.

»Pa ne da bi se bilo Branku kaj pripetilo?« je vprašal.

»Da,« je dahnila Vera. Povedati vam moram...

»Kaj?« V tem glasu je bil spet tisti čudni mir.

»Povedati vam moram...«

»Tak recite že vendar,« je takrat planil pokonci. »Ali je ranjen?«

Tedaj je Vera zbrala vse svoje moči in rekla s hripavim glasom:

»Gospod Branko je mrtev.«

»Mrtev!«

Prebledel je ko zid. Vero je postalo strah. Gledala ga je, kako je nemo strmela pred se in njegov pogled je bil kakor pogled blaznega. In neprestano je ponavljaval besedo...

»Mrtev... mrtev...«

Groza jo je obšla. Nenadoma jo je pretreslo in vzdrhtela je kakor bilka v vetru. In potem je skočila k vratom in zbežala po hribu navzdol. In neprestano se ji je zdelo, da čuje za seboj besede, ki so jo bile v lice, kakor udarci s kamnom:

»Mrtev... mrtev...«

Malo pred hišo sta delala Meta in Miha. Ko sta videla Vero, kako je bežala po hribu, sta prenehala z delom.

»Kaj je moglo biti?« je vprašala Meta.

»Pa ne da bi...«

Tudi njo so obšle zle slutnje. Odložila je orodje in odhitela proti hiši. Planila je v izbo in za mizo je zagledala gospodarja, ki je

»Mrtev... mrtev...«

Tiho je odšla ven. Vedela je, kaj se je zgodilo. In potem je šla počasi nazaj na njivo.

*

Novica, ki mu jo je odkrila Vera, je starega Slavca tako pretresla, da ni vedel, kaj se z njim godi. Ni mogel razumeti besed, ki mu jih je povedala, šele počasi jih je doumel. Dolgo, dolgo je slonel na mizi, potem pa, kakor bi ga bilo nekaj prevzelo, je vstal in stopil na sredo sobe. In nenadoma je začutil, da je sam, tako sam... Počasi, opotekaje se je stopil k vratom v spalnico. Odprl jih je. Nad njimi je visela majhna slika, ki jo je narisal Branko, ko je bil še v srednji šoli. Majhna slika je bila in doslej — komaj jo je bil opazil. Zdaj pa se mu je zdelo kakor najsvetejša svetinja. Pobožno jo je snel s stene. Dalje prihodnjič.

ON NE SME VPRAŠATI

Ravnatelj: »Kaj, že spet hočete povišanje plače?«

Uradnik: »Da, gospod ravnatelj, moja žena potrebuje mnogo denarja.«

Ravnatelj: »Za kaj pa, če smem vprašati?«

Uradnik: »Vi smete vprašati, jaz pa ne.«

DOBRO SE JE ODREZAL

A: »Za svojo ženo sem moral žrtvovati vse svoje imetje!«

B: »Jaz pa razumim!«

A: »No, potem si se še dobro odrezal!«

V TRGOVINI

Trgovec: »Ta temna ruta krasno pristoja vašemu bledeemu obrazu.«

Gospodična: »Da, saj sem kar prebledela, ko sem slišala za ceno!«

ZBODEL GA JE

A: »Ne, moja žena pa ne dela ropota ko pridem ponoči domov! Samo z glavo stresa.«

B: »S tvojo ali svojo?«

V JEČI

Ječar: »Vaša žena je tu! Nekaj Vam hoče.«

Jetnik: »Križ božji, moja žena? Recite ji prosim, da me ni doma...«

JAZ TUDI

Možak pride k brivcu in pravi: »Prosim, da me obrijete Ampak, veste, jaz sem pijan.«

Brivec: »Kakor nalašč, jaz sem tudi...«

POMOČ JE LAJKA

A: »Kako bi zabil žebelj da se ne bi kresnil po prstih?«

B: »Drži kladivo z obema rokama!«

Težka zimska hrana

in premalo gibanja sta v zimskem času vzrok slabe prebave želodca, čestih omotič, zaprtosti in nerednega črevesnega delovanja. Stare bolezni se vsled mraza zopet izraziteje pojavijo:

splošno in prehitro debeljenje,
hemoroidi in zaprtje,
motnje v želodcu,
črevesna obolenja,
glavobol, nespečnost,
napetost telesa,
omotica in zastrupljenje.

Posebno zrelejšje in starejše osebe so tem nadlogam podvržene.

PLANINKA ČAJ

čisti ter tako deluje blagodejno na vse telo in na Vaše splošno zdravstveno stanje —

Zahtevajte v apotekah izrecno le »Planinka« čaj - Bahovec, ki se ne prodaja odprt, temveč le v zaprtih in plombiranih zavitkih z napisom protizvajalca:

APOTEKA MR. BAHOVEC, Ljubljana,
Kongresni trg 12. B. št. 2855/30.

Mali oglasi

2.500 DIN POTREBUJETE

da zaslužite 1000 din mesečno. Pišite »Anos« Maribor Orožnova ulica

VINOGRADNO POSESTVO

kupim Ponudbe z opisom posestva naložij ter cene na ogl. odd. »Domovina« pod »Vinograd«

POSOJILA

na vknjižbo, poroke, menice. Hitro in točno na 5 ali 10 letno odplačilo po 7% ter kmetom za gospodarske potrebe po 6% obrestih nabavljamo Pojasnila s prednakazilom 3 din znak. da je Central. Bregovita 7 Zagreb

SLOVENKA

lepo kmetijsko dekle s 30.000 din dote in potrebno opremo se želi poročiti. Več pover. »Ehda« Zagreb Tomičeva 1

KOMPLETNE STANOVANJSKE OPREME.

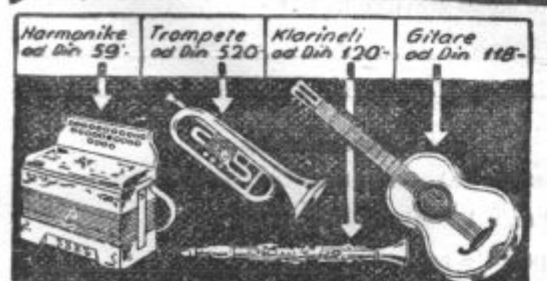
železno pohištvo in otroške vozičke dobavlja najceneje »Obnova«, F. Novak, Maribor, Jurčičeva ul. 6

ZASTONJ

dobite ilustrovano knjigo »Pot do sreče«, ako se obrnete na naslov: Karmah Zalec

VSEM SVOJIM ODJEMALCEM

želim srečno in veselo novo leto! Skušal bodem tudi v letu 1939. postreči Vam z dobrim blagom in nizkimi cenami. — Ivan Medic, trgovec, Novo mesto.

MEINEL & HEROLD d.z.
tal. tvornice MARIBOR st. 107

Nov redilni prašek »Redin« za prašiče

Vsak kmetovalec si lahko hitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče.

Zadostuje samo 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zavitek Din 6.—, po pošti 12.—, trije zavitki po pošti Din 24.—.

Mnogo zahvalnih pisem. Uspeh Vam je gotovljen.

Pazite, pravi »Redin« se dobi samo v zavitkih z napisom »Redin« in ga prodaja za kranjski del Slovenije drogerija KANC, Ljubljana, Židovska ulica 1a

štaterski del Slovenije in Prekmurje na samo drogerije Kanc, Maribor, Go... 2211

VINEVEC STAR 50 LET

brez otrok v državni službi s pravico na

tom od 40 do 45 let starosti brez otrok in z nekaj gotovine. Biti mora dobra gospodinja in znati mora dobro kuhati. Pisane ponudbe na ogl. odd. Domovina pod »Vinevke« 55 let stara. 349

JESEN OSTANKI ZIMA mariborskih tekstilnih tovarn pristinobarvni brez napak in sicer

paket serija »R« z vsebino 16—20 m dobro uporabnih ostankov flanelov in barhentov za žensko obleko, moško in žensko spodnje perilo 128 din.

reklamni paket seri »K«, vsebina 20 do 25 m bojšega flanela za moško, žensko in otroško perilo v najlepši sestavi, paket 130 din; dalje specialni paket »original Kosmos D« z vsebino 17—21 m la barhentov za ženske obleke bluze in prvovrstnih flanelov za pidžame žensko, moško in otroško perilo za izjemno ceno 150 din.

paket serija »Z« z vsebino 3—3,20 m dobrea sukna za moško obleko, damski kostum ali plašč in sicer:

»Z/1« 130 din »Z/2« 160 din »Z/3« 200 din, »Z/4« 250 din »Z/5« 300 din; cela podloga za moško obleko po kakovosti 80, 100 in 120 din. Trgovecem popust! Vsak paket poštnine prosto zalogo in ugodne cene sto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam Nešteto priznanj odjemalcem na razpolago

Pišite še danes Razpošiljalnici »Kosmos«, Maribor, Kralja Petra trg. Oglejte si poveča-

Medič - Zankl

tovarne olja, lakov in barv d. z o. z.

v Ljubljani

HRANILNE KNJIŽICE

vseh denarnih zavodov, 3odstotne obveznice, bone, delnice itd., valute (tuji denar) vseh držav — kupimo takoj in plačamo najbolje

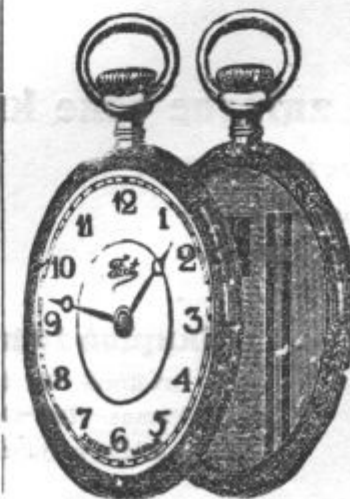
BANČNO KOM. ZAVOD

Maribor, Aleksandrova cesta 40
Prodaja srečk državne razredne loterije.

354

NOVOST!

SAMO DIN 49.50

št. 62.300 Anker-ura pravi švicarski stroj. Dobra kvaliteta, lep kromiran okvir s plameno garancijo

Din 49.50

št. 62.301 ura s svetiljenimi kazalci in številčnico

(Radium)

Din 59.50

Zahtevajte cenik. Za nam ga pošlje brezplačno in poštne prete

H. Suttner

Ljubljana 6
Lestna, protokollirana tovarna ur v švic.

Oglašujte v »Domovini«

Kdor ne bere, nič ne ve!

Knjige najbolj izobrazujejo človeka. Načitan človek se v svojem, četudi na videz nepomembnem poklicu bolje uveljavlja, kakor oni, ki mu knjig ni mar.

Kdor ne bere knjig, živi predrago in vrhu tega slabo življenje

V prostem času si v gostilnah in drugih javnih lokalih za težko prisluženi denar kupuje drago in dvomljivo zabavo.

Če bi žene navajale svoje može k branju zanimivih knjig, jim ne bi bilo treba preživljati bridkih ur, ko si može krajšajo čas ob vinu, žganju in čisto tudi v slabi družbi. Ob lepi, zanimivi knjigi bi mu bil skopo odmerjeni prosti čas še doma prekratek.

Može in vsi, ki ne najdete doma blagodejnega razvedrila, vzemite v roke knjigo »Lucifer« ali pa roman »V krempljih inkvizicije«, »Rdeča megla«, »Veliki inkvizitor«, »Tigrovi zobje«, »Onkraj pragozda«, »Hektorjev meč« ali katero koli spodaj navedenih knjig, na boste spoznali, da je doma najlepše življenje. Kaj vse si boste prihranili veste pa sami najbolj. Z našimi romani, ki so tako »apete vsebine, kakršnih v drugih knjigah ni, se tudi začetnik kaj lahko navadi branja knjig.

Kdor se navadi brati zanimive knjige, mu je vsak prosti čas, ki ga preživi ob knjigi, v srečo, izobrazbo in zabavo. Poleg telesnega odpočitka si okrepi tudi duha, ki mu širi obzorje na najprijetnejši način.

Olajšali smo družinam in vsem neimovitim slojem nabavo najbolj zanimivih knjig z globokim znižanjem cen, da si jih bo mogel vsakdo nabaviti čim več. Od 1. januarja 1939 dalje bodo veljale zopet običajne prodajne cene.

Na razpolago so naslednje knjige:

1. Jean de la Hire: Lucifer, fantastični roman v šestih delih, 1924. 273 strani.
2. Maurice Leblanc: Tigrovi zobje. Iz francoščine prevedel F. J.-o. 1924. 217 strani.
3. Veridicus: Pater Karietan, Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih, 1924. 187 strani.
4. James Oliver Corwood: Onkraj pragozda. Roman. 1925. 129 strani.
5. Gustave le Rouge: Misterija. Roman. 1925. 177 strani.
6. Jack London: Roman treh src. 1926. 433 strani.
7. Oevre Richter Frich: Rdeča megla. Roman. 1926. 108 strani.
8. Rene la Bruyere: Hektorjev meč. Roman. 1926. 80 str.
9. Zevacco: Papežinja Favsta. Roman 1927. 184 strani.
10. J. O. Corwood: Lov za ženo. Roman. 1927. 194 strani.
11. E. G. Seliger — Brat: Ugrabljeni milijoni, Roman ameriškega Jugoslovena. 1927. 291 strani.
12. Phillips Oppenheim: Milijonar brez denarja. Roman. 1927. 92 strani.
13. Zane Grey: Železna cesta. Roman. 1929. 219 strani.
14. Stanley Weyman: Rdeča kokarda. Roman iz velike revolucije. 1928. 233 strani.
15. Sinclair — Gluck: Zlati panter. Roman. 1928.
16. Michael Zevacco: V krempljih inkvizicije. Zgodovinski roman. 1929. 462 strani.
17. Marcel Priollet: Seržant Diavolo. Roman. 1929. 344 str.
18. Emerson Hough: Može. Roman. 1930. 210 str.
19. Donald Keyhoe: Gusar v oblakih. Letalski roman. 1930. 130 strani.
20. Artur Bernede: Belfegor. Pustolovski roman. 1930.
21. Staroslav: Gostilne v stari Ljubljani.
22. Melik: Do Bitolja in Ohrida.
23. Frank Heller: Blacina velikega voivode.

Globoko znižane cene knjigam so sledeče:

Posamezne knjige:

Broširane Din 10.—
Vezane Din 15.—

Skupina 5 knjig:

Broširane Din 40.—
Vezane Din 60.—
Izbira poljubna,

Skupina 10 knjig:

Broširane Din 60.—
Vezane Din 120.—
Izbira poljubna,

Upravništvu „Jutra“

v Ljubljani

Podpisani naročam sledeče knjige:

(navedite samo številke knjig)

.....

Din

Vam obenem nakažem po poštni položnici, na poštni ček, račun v Ljubljani, št. 11842.

Knjige pošljite na naslov:

.....